

Бурят-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй ОБЛАСТНОЙ БА ГОРОДСКОЙ КОМИТЕДУУДЭЙ,
БУРЯТ-МОНГОЛОЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ОРГАН.

№ 248 (6177)
ДЕКАБРИН
12
ВТОРНИК
1950 он

Без 20 мүнэгэ.

1950 ОНОЙ ДЕКАБРИН 17 ажалшадай депутадуудай нютагай Соведаудтэ хунгаха хунгалтануудай удэр. хунгалтануудта булаадаа хаббаадая!

РСФСР-эй Верховно Советэй Президиумай Указ РСФСР-эй Верховно Советтэ хунгаха хунгалтануудыг үнгэргэхэ тухай

РСФСР-эй хоёрдох зарлалай Верховно Советтэ түлөөлөгч
1951 оной февралын 9-дэ дүүрэнхтэй дашарамдуулан, РСФСР-эй
Конституцийн 37-дохы статьягай үндэһөөр, Российска Советскэ
Федеративна Социалистическэ Республикын Верховно Советтэ Президиумай тогтоохон:

РСФСР-эй Верховно Советтэ хунгаха хунгалтануудыг 1951
оной февралын 18-ай өдөр өдөрөөр зарлаха.

РСФСР-эй Верховно Советтэ Президиумай Түрүүлэгшэ
М. ТАРАСОВ.
РСФСР-эй Верховно Советтэ Президиумай Секретарь
П. БАХМУРОВ.

Москва, 1950 оной декабрин 9.

БМАССР-эй Верховно Советтэ Президиумай Указ БМАССР-эй Верховно Советтэ хунгаха хунгалтануудыг үнгэргэхэ тухай

Бурят-Монголой АССР-эй хоёрдох зарлалай Верховно Советтэ түлөөлөгч
1951 оной февралын 9-дэ дүүрэнхтэй дашарамдуулан, Бурят-Монголой АССР-эй Конституцийн 34-дохы статьягай
үндэһөөр, Бурят-Монголой Автономно Советскэ Социалистическэ
Республикын Верховно Советтэ Президиумай тогтоохон:

Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Советтэ хунгаха хунгалтануудыг
1951 оной февралын 18-ай өдөр өдөрөөр зарлаха.

БМАССР-эй Верховно Советтэ Президиумай Түрүүлэгшэ
Д. ЦЫРЕМПИЛОН.
БМАССР-эй Верховно Советтэ Президиумай Секретарь
В. ОСТРОВСКАЯ.

Улаан-Удэ, 1950 оной декабрин 11.

ГАЗЕТЭ, ЖУРНАЛУУДАТ ЗАХИЛ АБАЛГЫЕ АМЖАЛТАТАЙГААР ҮНГЭРГЭХЭ

1951 оной газет ба журналнуудыг захилах кампаний республикын
бүх аймагууд ба гороудта ябаха байна. Энэ кампанийн политическэ
удхашанарын большевистскэ хэлбэлэй үүргэ тухай нүхэр Сталин
заахан мэлэжэ заахарар тодорхойлогдоно. Партийн XII
съезд дээр нүхэр Сталин ингэжэ хэлэв: «Хэблэл хадаа партинын
өргөнөө, өөртөө хэрэгтэй хэлэн хүдэлмэрийн ангитай үдэр
түн, час бүри хөөрлөдөг эгээл үүсэтэ зэбсэг мүн. Парти ба анги
хоёртой хоорондо духовно холбоо байгуулах ондоо хэрэгсэлүүд,
инимэ уян ондоо аппарат байгалаа даагы юм».

Большевистскэ хэлбэл болбол ажалшадые коммунистическээр хүндэтгэ
хүндэтгэ партинын хүсэтэ зэбсэг мүн. Большевистскэ хэлбэлэй үнэн
дүб ба простой үгэнь олонийн ухаан болодоо гүнзэггөөр нэбтэр-
хэ, партинын табиһан зорилгонуудыг бэлдүүлэх абадалда тэдэниг
хүсүүлэн жагсаадаг. Тиммэнэ хэблэе тараалга хадаа ажалшадтай
дунда ябуулагдадаг нийтэ-политическэ хүдэлмэрийн шухала участ-
нуудай нэгэнийн мүн. Газет ба журналнуудыг үргэн олон улад
ондоо хүргэх тухай анхаралаа табижа гэжэ бүх партинын орга-
низацинуудай нангин хэрэг мүн.

Партийна организаци бүхэнэй зорилгонго гэхэдэ, 1951 оной газет ба
журналнуудта захил абалгыг амхитэй найнаар үнгэргэлгэ ханга-
да, газет, журналнуудыг захилах ажалшадтай эрилтэнүүдэ
үйсэд бүрин хангаха ябадал болоно.

Кяхтын, Бичурын аймагуудай ба горокдой партинын органи-
зацинууд энэ зорилгыг муу бэшгэ бэлдүүлжэ эхилээ. Тус партинын
организацинууд хадаа хэблэл табижа хүдэлмэрийн сэг үргэлжэ хүл-
гэбэрилдэг ба хинан шалгажа байдаг, энэ хэрэгтэ хэблэл заюу-
лагдадай үргэн эдбхитэдыг хаббаадуулдаг байна. Эдэ партинын
организацинууд зарим тэдэ найн хүдэлмэрийг туйлаа. Жэшээ, Кях-
тада «Правда» газетэ 450 хэблэл захигдаха түсэтэй байһан аад,
750 хэблэл захигдаа. Бичурын аймагта «Бурят-Монгольская прав-
да» 1100 хэблэл захигдаха түсэтэй байһан аад, 718 хэблэл газетэдэ за-
хил абтаа, «Ленинскэ путь» гэжэ аймагтай газетэ 850 хэблэл тиражтай
ад, 448 хүнөө захила абтаа. Горокдой партинын «Бурят-Монгольская
правда» газетын захигдахаар харагдаһан тиражаг хахадһаа
түүн тараагдаа.

«Бурят-Монголой Унэн» газетэ Бичурын ба Түнхэнэй аймагуудта
бусад аймагуудта орхолоо муу бэлдэ тараагдажа байна. Жэшээ,
Бичурын аймагта тус газетэ 550 хэблэл тараагдаха байһан аад, 200
хэблэл захила абтаа.

Зүгөөр республика соо бүхэлдэ ажаа үзэбэл, газетэ журналнуудта
захил абалга хангалтагүйгөөр ябаха байна. Декабрин 10-да «Бурят-

Монгольская правда» газетын 35
мянган хэблэл тиражтайн оройдоо
11.742 захигдаа, «Бурят-Монголой
Унэн» газетын тиражаг оройдоо
18 процентт захигдаа, горокдой
ба аймагуудай газетнуудтэ 22
мянган хэблэл тиражтайн юрэдөөл
3869-дэн захила абтаа. Зарим
централиа хэблэлүүдтэ захил
удаанаар абтажа байна. «Соци-
алистическое земледелие» газетэ
республика доторхой 1500 хэ-
блэл тараагдаха түсэтэй аад, орой-
доо 423 хэблэл тараагдаа байна.

Илангаяа Заиграйн, Мухаршэб-
эйн, Хорин, Сэлэнгийн аймагуудта
газет ба журналнуудыг захилах
муугаар үнгэргэгдэжэ байна.

1951 оной газет ба журнал-
нуудта захил абалгын нимэ хан-
галтагүйгөөр ябажа байһанда нэн
түрүүндэ союзпечатинын хүдэлмэ-
рийн гэмтэй байна. Тэдэнэр ха-
даа хэблэл тараалгын түлөө харюу-
салгатай байһан аад, захилгын
кампании эмхитгүйгөөр утгаа, энэ
кампанийн өөрөө бүтэхэдэ найдаа.

Союзпечатинын нютагай органоу-
дай хүдэлмэрийн нимэ ехэ дутаг-
далнуудыг зарим партинын органи-
зацинууд саг болзоргонь обоборон-
гүй байшоо. ВКП(б)-гэй олохон
айкомуудай ба горкомуудай про-
паганда ба агитацинын таһагууд
райорганизаторнуудай хүдэлмэрийн
анхаралаа табяагүй, тэдэнэр шула-
ла туһаламжа үзүүлэггүй байна.

Эдэ бүгдэн эсэтэ газет тараал-
гаар дээрэ хэлэгдэнэ тон муу үр-
дүнүүд гараа.

Би байгаа дутагдалнуудыг тон
түргэнөөр усадхаа, газет, жур-
налнуудта захил абалгын темпые
эрид хурдадхаа зорилго мүнөө та-
бигдаа байна. Эхэнэй тулаа, нэг-
дэхээр, партинын эхин организа-
цинуудад, комсомольско ба проф-
союзна организацинуудад, агита-
торнуудад ба культурно-тэгээр-
лэй эмхи зургаануудай хүдэлмэ-
рийн дээр дамжуулан, манай газет
ба журналнуудай удхашанар
тухай ойгууламжын хүдэлмэрийн
улад зондой дунда үргэнөөр ябуу-
ла; хоёрдохор, хэблэл тараал-
гын түлөө хэлхэ-холбооны хүдэл-
мэрийн гэмтэй ба райорганизато-
рнуудай харюусалгыг дээрхэ
лүүлхэ; почтын хүдэлмэрийн гэмтэй
үгы байһан колхозууд, МТС-үүд,
эмхи зургаануудта ба предпри-
ятинуудта хэблэл тараалгын олохо
табижа ба тэдэнэр дамжуулан захил
абалгыг эмхитхэ хэрэгтэй. Эдэ
хэмжээ-ябууланууд саг дары
бэлдүүлэгдэхэ ёһотой. Юб гэхэдэ,
шэнэ жил болотор тон бага саг үлөө.
Тиин, 1951 оной газет ба журнал-
нуудта захил абалга декабрин 20
—25-наа хойшбашэ болзорто
дүүргэгдэхэ ёһотой. Иимэ тон бага
болзор үлөөл байһан хадан ай-
хадтар оперативна, түргэнөөр хү-
дэлмэрийн ябадал эрилдэнэ. Пар-
тийн айкомууд, горкомууд ба ай-
комуудай пропаганда ба агитацин
таһагууд большевистскэ хэлбэл
тарааха хэрэгтэ хүтэлбэрилгээ
эрид найжаруудха уялгатай.

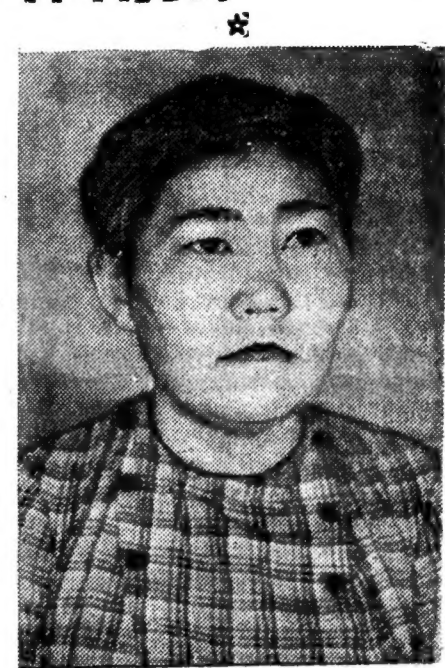
Коммунистууд ба партинабэшэ хүнүүдэй сталинска блогот кандидатууд

О. М. ЗУБКОВА.

В. Б. ДУГАРЦЫРЕНОВ.

М. И. СИБИДАНОВА.

ЭРХИМ ШАНАРАЙ БРИГАДЫН БРИГАДИР

Ольга Михайловна Зубкова
1938 онноо 1943 он хүртэр
Иволгин аймагтай «Кожевник» гэ-
жэ олзоборилгын артельдэ обдо-
лшоор хүдэлмэрилөө.
Тэрэ хадаа 1943 онноо хойшо
Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуухэ
дайнда хаббадалсан Советскэ ге-
роическа Арминн зэргэдэ ябажа,
Берлин хүртэр ошолсоһон бай-
на.

Нүхэр Зубкова арминһаа табиг-
даа эрээд, «Кожевник» артель-
дэ обдолой цехын эрхим шанарай
бригадын бригадираар хүдэлмэ-
рилжэ захалаа нэн. Тиин тэрэ
стахановска ажалай үлгэр жэ-
шээ харуулан хүдэлмэрилнэ. Тэрэ-
нэй бригадын бүхэ гэгшүүд ажа-
лайнгаа нормонуудыг үлүүлэн
дүүргэнэ.

Ольга Михайловна нийтин хү-

дэлмэридэ эдбхитэйгээр хаббада-
на. Мүнөө агитатораар хүдэлмэ-
рилжэ зуураа, цехынгээ хүдэлмэ-
рилжэ дунда нийтэ-ойгуу-
ламжын хүдэлмэрийн үргэнөөр, саг
үргэлжэ ябуулна.

Нүхэр Зубкова артелиньгээ хү-
дэлмэришд ба албахаагдадай
дунда хүндэтэй. Тиммэнэ тэдэнэр
нүхэр Зубкова аймсоведэй депу-
тадта кандидатаар дэбжүүлээ.

ЗАЛУУШУУЛЫЕ ХҮМҮҮЖҮҮЛЭГШЭ

Хэжэнгын аймагтай «Ленинэй
зам» колхозой гэгшүүд, промком-
бинадай хүдэлмэришд ба алба-
хаагдаа аймсоведэй депутатад
кандидатаар ВЛКСМ-эй айкомой
секретарь нүхэр В. Б. Дугарцыре-
новые дэбжүүлээ.

Владимир Будаевич Дугарцыре-
нов 1926 ондо Хэжэнгэ нютагай
түрэнэн юм. Нютагайнгаа дунда
хургуулин 9 класс дүүргэд, тэрэ
хадаа 1943 онноо 1945 он болотор
колхозой счетоводой туһалагшаар
ажаллаа. 1945 ондо аймагтай ком-
сомольско конференцээр ВЛКСМ-

эй айкомой хоёрдох секретаряар
хунгадһан байна. 1946 ондо При-
морско хизаарай хоёр жэлэй пар-
тийна хургуулида элбэгдээд, тэр-
энийн дүүргэжэ эрээ. Тэрэ гэгшээр
мүнөө хүртэр ВЛКСМ-эй Хэжэн-
гын айкомой нэгдэхэ секретаряар
хүдэлмэрилжэ байна.

Владимир Будаевич залуушуу-
лые Эхэ орондоо үнэн сэхээр ба
коммунистическээр хүмүүжүүлжэ
хэрэгтэ бүхэ мэрэгжэл шадабария
эсрүүлдэг дээрлээ аймагтай ажал-
шадтай дунда хүндэтэй болонхой.

Залуушуулай дунда комсомоль-
ско хүдэлмэрийн найнаар эмхидхэ-
жэ шадаһанайнгаа түлөө нүхэр
Дугарцыренов ВЛКСМ-эй ЦК-гэй
ба БМАССР-эй Верховно Советтэ
Президиумай Хүндэлэлэй грамо-
тануудад шагнаһан байха юм.

Нүхэр Дугарцыренов 1945 онноо
ВКП(б)-гэй гэгшүүн. Ургажэ яба-
һан комсомольско хүдэлмэрийн гэгшээр
нүхэр Дугарцыренов ажалшадтай
этигэл найдабарине нэрэтэй түр-
тэйгөөр дүүргэжэ шадаха байна.

Ц. Рыженев.

СТАХАНОВКА-ПЕРЕПЛАЕТЧИЦА

Мария Ивановна Сибиданова Ир-
кутска областинн Эхирит-Булага-
дай аймагта дунда шадалтай таря-
шанай бүлэдэ 1915 ондо түрэнэн
байгаа. 1936 он хүртэр өөрингөө
колхоздо хүдэлмэрилөө. Тэрэнгээ
хойшо гүрэнэй типографида пере-
плетчицоор хүдэлмэрилнэ. Үнгэр-
лэн арба дүрбэн жэлэй турша соо ил-
дэд олон залуушуулыг переплет-
тай хүдэлмэрилнэ.

М. И. Сибиданова болбол имаг-
тал стахановска ажалаараа арад
зонойнгоо этигэл найдабарине дүүр-
гэжэ ябана.

Улаан-Удын типографиян хүдэл-
мэришд нүхэр Сибидановае горо-
дской Советтэ депутатта кандида-
даар дахин дэбжүүлээ.

И. Астахов.

Халуун уулзалга

Улаан-Удын пионерүүдэй бай-
шангай гоё найханаар шэмэгдэнэн
зал соо хунгадһан багтажа ядара-
раа сугларанхай. Тэдэнэр ажалшад-
дай депутатуудай Улаан-Удын Го-
родской райсоветтэ депутатта кан-
дидат Мария Алексеевна Кочетова
тухай хөөрлөдөнэ.

Этигмэгтэ нюур нүхэр Зеленин
суглаа нэгдээд, ингэжэ хэлэнэ:
«Коммунизм байгуулагдаа со-
ветскэ арад гайхамшагта ехэ ам-
жалтануудыг туйлаа байна. Тэрэ
амжалтануудай эхэнэрүүдэй
оруулан хубитань ехээн нуури
ээлнэ. Манай кандидат Мария
Алексеевна мэтэ эхэнэрүүд ажа-

лай бүтээсые элбэлүүлхэ, продук-
цийн өөрөөн үнэ хилдариулах,
шанарын найжаруулах, мүнгэ зөө-
ри арбилаа гэнэн парти, правитель-
стын уряа бэлдүүлхын түлөө эс-
шэ сусаагүй хүдэлмэрилнэ.

Нүхэр Кочетова универмагай
мастерскойдо хубсаа эсхэгшээр
хүдэлмэрилжэ эхрээ, өөрингөө
мэргэжэл дээрлүүлжэ талаар
ехэ оролдолго гаргадаг. Тэрэнэй хү-
дэлмэрийн байһан мастерской мур-
хэсөөндэ түрүү нуури ээллэнэй
түлөө универмагайнгаа дамжуу-
лын Улаан туг абанхай.

—Би нүхэр Кочетоватай 1939
онноо хойшо сугтаа хүдэлмэрилнэб.

Мария Алексеевна манай коллек-
тивтэ түрүү стахановка, гэгээл эр-
хим хүдэлмэрийн юм. Мария
Алексеевнагай ба тэрэнэй жэшээ-
гээр хүдэлмэрийн хүнүүдэй үндэр
бүтээсэ ажалай ашаар мастер-
скоймнай кара бүридэ даалгавара
үлүүлэн дүүргэнэ, имагтал найн
шанартай продукци үйлдэбэрилнэ,
—гэжэ хунгаша Самойлова хэлээ.

Мун хунгаша нүхэр Олейников
үгэ хэлэжэ, депутатта кандидат нү-
хэр Кочетовагай түлөө барандаа
голосуудаа үгэхыень хунгашадые
уялаа.

Н. Хорошунова.

Барганай ажалшадтай кандидатууд

БАРГАНАЙ (Манай сельско-
хоо). Декабрин 6-да аймагтай
центрын культурын Байшанда 300
гаран ажалшад сугларба. Тэдэнэй
дунда толгой сагаан үбэд хүгшэл-
шэ, эдир залуу бүүүд басагад-
шы бин. Эдээр депутатуудта кан-
дидатуудтайгаа уулзахаа эрээ.

Үнийн большевик нүхэр Гургу-
гуль хунгадһадай суглаа нээнэ.
Замхашагүй алыг ташалган доро
айкомойн ажалшад басагад
нүхэр Халеев өөрөө үгэ абажа,
Ленин—Сталиной партинын хэрэ-
гэй түлөө, ажалшад хэрэгтэй түлөө
бүхэ хүсөөрөө ажаллаха гэжэ
хунгашадые найдуулба.

Улаан аймсоведэй депутатта
кандидат Ербицкая тухай нүхэр

Гроссман хөөрөө. Гэбьяата врач
нүхэр Ербицкая Ц-дэй жэлээ
хүдэлмэрилжэ байха зуураа, ара-
дай элүүрые хамгаалгада бүхэ
мэргэжэл шадабария зориулаа.
Тэрэ хадаа медсестраһаа гэбьяата
врач хүртээрөө ургаа.

Нүхэр Ербицкая үгэ хэлэжэ,
оронийнгоо саашанай хүгшэлтын
түлөө бүхэ хүсэ шадалаа үгэхэ
байһанаа мэдүүлбэ.

Хунгашадтай зүгһөө нүхэд Осеч-
кова, Гурганов ба бусад үгэ хэлэ-
жэ, түрүү хүнүүдэй түлөө бү-
гдөөрөө голосуудаа үгэхыень хун-
гашадые уялаа.

ИГОРИН ПОЛК ТУХАЙ ҮГЭ

Юбилейнэ научна
сессии

ЛЕНИНГРАД, декабрин 8.
(ТАСС). СССР-эй наукануудай
Академиян литературы ба хэлэ-
нэй отделенийн, оройлой литерату-
рын институтай юбилейнэ научна
сессии «Игорин полк тухай үгэ»
түрүүлэн хэлэгдэнэн хойшо 150
жэлэй ойдо зориулагдаа, мүнөө
дэр нэгдэбэ.

Сессии академик В. В. Виног-
радов нэгтээ. Тэрэ хадаа эртэ
урдын оройлой культурын агуухэ
памятник—«Үгэ» удхашанарые
тэмдэглээ.

«Игорин полк тухай үгэ» хэб-
лэнэ ябадал хадаа оройлой нийтин
ухаан бодолдо угаа ехэ событи
болоо. Тэрэ хадаа эртэ урдын лите-
ратура, түүхэ, фольклор найрхохо
ябадалыг ехэлжэ. Мүнөө үгэ
«Үгэ» тухай 700 гаран зохёолууд
тоологдоно. 150 жэлэй турша до-
тор «Үгэ» поэтическэ элемент-
нүүд оройлой поэзид ба лите-
ратурада түлөөлөө. «Үгэ» хадаа сла-
вянска хэлнүүд дээрэ ба баруун
европейскэ хэлнүүд дээрэ оршуу-
лагдаа.

Сессии дээрэ филологическэ нау-
каныудай доктор Д. С. Лихачева
«Игорин полк тухай үгэ» ний-
тин политическэ идеянууд гүн-
тэмээр элбэлжэ хэбэ.

ЛЕНИНГРАД, декабрин 9.
(ТАСС). СССР-эй наукануудай
Академиян литературы ба хэлэ-
нэй отделенийн, оройлой литерату-
рын институтай научна сессии
«Игорин полк тухай үгэ» түрүү-
лэн хэлэгдэнэн хойшо 150 жэ-
лэй ойдо зориулагдаа боложо, мүн-
өөдэр дүүрбэ.

Энэ гайхамшагта үгэртэ зориу-
лагдаһан выставкэ литературы му-
зейн зал соо нэгдэбэ. 150 жэлэй
урда тээ хэлбэлгдэнэн «Игорин
полк тухай үгэ» тон домор эк-
земпляр улаан хилэй дээрэ табия-
тай байна. 150 жэлэй турша дотор
нэгэтэ бэшэ оршуулагдаһан ба
хэлбэлгдэнэн энэ памятник олон
тоото хэлбэлнүүд выставкин вит-
риннүүд соо харагдана. «Үгэ» ту-
хай А. С. Пушкинай, А. Н. Май-
ковский, В. В. Капнистай, В. В. Ста-
новскай гараараа бэшэн зүйлүүд
шэл доро табиятай байна.

СССР-эй ба аралдай демокра-
тийн ороонуудай арадуудай хэлэ-
нүүд дээрэ «Үгэ» оршуулагдаа
выставкэ дээрэ табигдаа.

Казахстанай колхозуудай ехэ олзо

АЛМА-АТА, декабрин 8.
(ТАСС). Казахстанай колхозууд
жэлэй тоосоонуудыг хэжэ эхилээ.
Дайм хойто тээхи сталинска та-
банжэлэй нүүлэй жэлмэнь респу-
бликын колхозуудта баярта дүнгүү-
дэ асарба. Тарилгын талмай олон
арбаад мянган гектараар үргэлж-
дөө, нийтин малай тоо толгой оло-
шороо, хүдөө ажахын үйлдэбэрийн
культура ургажа байна. Тарилгын
талмайнуудай 75 процентт сорто-
вой үрхэнүүдээр таригдаа. Колхо-
зууд орооһото ба техникескэ куль-
туруудай үндэр ургаса абаба.
Энэ үгэрхэн жэлэйндэ орхолоо
гүрэндөө олон миллион пүүд тариа
үлүүгээр тусааха арга олгобо.

Малай үүлтерэнь найжаржа
байна. Нарин нооһото ховидой тоо
толгой республика дотор 1940
онойхитой саясуулахда гурба дахин
шахуу, үүлтертэ эбэрт бодо малай
ба морилой тоо толгой таба дахин
олшороо.

Казахстанай колхозууд олон
миллион түхэртэй олзо дохол аба-
жа байна. Алма-Атинска област-
тин «Луч Востока» хүдөө ажахын
артелин жэлэй дохол 5 миллион
үлүүтэй түхэриг болоо. Зүүн-Ка-
захстанска областин Кировскэ
районхой Сталиной нэрэмжэтэ кол-
хоз миллионер болоо. Тус колхоз
эй зарим бригаданууд гектараа
150—180 пүүд тариа хуряаба. Рес-
публикын олохон колхозууд мал-
ажалһаа миллионно олзо абажа.

Өөртөө ба хурагшадта ехээр эрилтэ хэхэ

«ВКП(б)-гэй түүхын Хурянгы курс»-шудалха гол тухайн кружогые Хоринь тосхон дээр хоёрдохи жэлэ би хүтэлбэрилдэг. Мүнөө жэлдэ минин хүтэлбэрилдэг кружогто 10 хүнүүд хуралсана. Тэднээр хоёрдохи жэлэй программээр хураана. Занятия октябрийн 15-наа, «ВКП(б)-гэй түүхын Хурянгы курс»-гэй VIII бүлэгийг үзэлгөөр эхилхэн байнаби. Занятиян тагналдаха ушар байгаагүй, тэрэмнай хуралсалдай түсбэй ёһоор үнэгэргэдэг. Мүнөө IX-дэхи бүлэгийг дүүргээд байнабад.

Кружоготомнай гол түлэб аймагтэй эмхи зургаануудай бухгалтернууд, счетоводууд хурадаг. Мельпишекомбинатай бухгалтер нүхэр Мишарин, гүрэнэй банкн бухгалтер нүхэр Николаева, нүхэр Лыткин ба бусад илангаяа хайнаар хураана.

Би мүнөө өөрингөө хүдэлмэри тухай хэдэн үгэ хэлэхые хүсэнэб.

Би нэн түрүүн хурагшадта ехэ эрилтэ хэхэнэ гадна, харин өөртөө ехэ эрилтэ тасидаг байнаб. Занятиядаа ехэ нарнаар бэлдхэнэб. Марксизм-ленинизмын классигуудай зохиолнуудые хайнаар шудалдаг, уранзохиолой литература уншдаг, харуулан ойлгуулха хэрэгсэлнүүдые бэлдхэнэб ба тодорхой конспект бэлдхэнэб байнаб. Занятия үнэгэргэж байхалаа, ном дэбээр хэрэгсэлдэггүйб. Марксизм-ленинизмын классигуудай хэлхэн үгые хэрэгсэх болоо наа, тэдэ үгэнүүдые

«ВКП(б)-гэй түүхын Хурянгы курс»-шудалха кружогийн пропагандист Б. Гамжиолой хөөрөөн

конспект соогоо урид бэшдэгби. Тээд, конспектише хадаа намда ту-халамжын материал боложо үгэдэг юм би конспектээ харангүй, сээжээр хөөрөөгөө хэдэг байнаб. Занятия үнэгэргэхдөө конспектээ эхилхэнэб, нүүл хүрэтэр уншаад гарбал шагналшадта ехэ хонигүй болодог ба тэдэнэй толгойдоо бага юмэ үлэдэг юм. Зүбхэн лэ тодо хонор хөөрэлдөөн хурагшадтай занятидаа хонирхолтойгоор хандажа, материалаа ойлгохо ябадалые хангадаг гэшэ.

Занятиядаа анхаралтайгаар хандахые, журам хайнтай байхые, үзэ-хэн материалаа холодоо дабтахые, гэртээ зохино материалнуудые уншажа конспект зохиохые нэн түрүүн хурагшадтаа эрилдэг байнаб. Гэртээ ном үзэлгөөн политическэ хуралсалдай амжалтын дүлддаха бай-хан тухай хурагшадтаа ойлгуулхын тош шухала. Манай хурагшад гэртээ номоо хайнаар үздэг. Хурагшадтай конспект зохиохо ябадалда онсо анхаралаа хандуулжа, конспект нажа зохиохо тухай тэдэннйе хурагшад байнаб. Конспект хадаа хурагшадые пропагандистын хинажа байха, программа материалаа үзэжэ гарахые харуулха гэнэ

улхатайнаа гадна, мүн тэрэ хадаа хурагшадтай материалаа хайнаар ойлгохо ябадалда туналдаг. Унша-хан зүйлнүүдэ тобишоор бэшжэ абахада, тэрэнэй хайнаар ойлгогдо-лог байхые хурагшад өөһэдөө мэд-лэрхэн дээрэлтэ конспект хайнаар зохиёдог болоо.

Элдэб событнуудай даланууд ба тоо баримтануудые олон хурагшадтай мартадаг дээрэлтэ тэрэндэ ба-габэш анхарал табигдадаг байна. Занятия үнэгэргэхдөө темын гол асуудалнуудта хурагшадтай анхара-лые хандуулдаг байнаб. XIV-дэхи партияна конференци тухай ба ВКП(б)-гэй XIV-дэхи съезд тухай материалнуудые үзэхдөө, манай орондо социализм байгуулха асуу-далда хурагшадтай гол анхаралые хандуулхан байнаб.

Жаяг заршам ехэ удхашанартай. Тиммэнэ гэртэй даалбарнигуу-даа хайнаар дүүргэхые, занятидаа гэргэдэнгүй ябахые хурагшадтаа эрилдэг заншалтайб. Занятияаа гэртээ ушарай гарбал, хурагшын хүдэлмэрилдэг организацидаан тэрэн тухай мэдээсгэдэг, хэмжээ аба-даг. Билдээр журам нуутай, пар-тияна хуралсалда элдэхи багатай-гаар хандаха ябадалай гарахагүй эрхэ байдал тогтоонобди. Энэ ха-даа хурагшадтай жаяг заршамые дээшлүүлнэ.

Эдэ бүгэдэ хадаа программа материалаа манай кружогтой амжал-татайгаар шудалха ябадалда ту-хална.

Сэмбын фабрикын ноһо ээрэдэг: пктын комсомольско организаци пижпер Ковалевский метод дээрлүүлхэ хэрэгтэ ехэхэн анхаралаа хандуула. Зураг дээрэ: ВЛКСМ-эй пеховой комитетэй секретарь Лидия Помолова тус асууд-лаар комитетэйнгээ засагшда мэдэсэжэ байна.

М. Минсвэй фото.

Культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэри хайнаар табигдахы

Бурят-Монголой 25 жэлэй ойн нэрэмжэтэ Улан-Удын сэмбын фабрикын дээрлэхэ комсомольско организаци 1950 ондо сентябрь нарада болоһон ВЛКСМ-эй Бурят-Монголой Обкомой 6-дахы пленумэй тогтоолые бэлүүлхэ талаар нилээд ехэ хүдэлмэри хүлэн байна.

Тус фабрикада 176 комсомоле-цууд ба хэдэн зуугаад союзнабэш залуушууа хүдэлмэрилдэг. Тэдэн-рэй дунда культурно-нйтинг хүдэлмэринйе комсомольско комитет хайнаар эмхидхэжэ шадла. Тэрэ комитет хадаа түсбэй ёһоор хүдэлмэрилдэг, организацингаа шу-хала шухала асуудалнуудые зас-дани дээрээ ба хамтын сүүлгэн дээрэ табижа, зүбшэн хэлсэлгэ юм Комсомольско организацинын сек-ретарь нүхэр Альман, комитетэй гэгшүүд нүхэл Тенеева, Сомо-ва гэгшэд элдэхи үсхэлтэйгээр хүдэлмэрилнэ. Тэдэнэр комсомоле-цууд ба залуушуулаа эмхидхэжэ шаддаг юм. Комсомольско орга-низацинын үсхэлээр эндэ драмати-ческа, хоровой, мотористнуудай, буудалгын, парашютистуудай ба бусад хамтадаа 7 кружогууд эм-хидхэжээ, сэг үргэлжэ хүдэл-мэрилнэ. Драматическэ ба хоровой кружогуудай хүсөөр залуушуулай дунда зүжэг наалан харуулагдадаг ба концерт табигдажа, лекци, уг-шаджаа эхилээ. Драматическэ ба хоровой кружогуудта хамтадаа 55 комсомолцууд ба союзнабэш залуу-шуула хабаадана. Эдэ кружо-гуудые нүхэр Радиснов ба Пухов гэгшэд хүтэлбэрилдэг юм. Хоровой кружогтой хүдэлмэрилдэ залуушуул-сэмбэшэд нүхэл Кузнецова, Фе-фелова, драматическэ кружогтой хүдэлмэрилдэ нүхэл Бражнова, Ле-минова ба бусад ехэ элбхитэй-гээр хабаадансалда.

Мүн эндэ мотористнуудай ба парашютистуудай кружогуудай хүдэлмэри муу бэшээр табигда-хай. Парашютистуудай кружогто хуралсалаан залуушуул-сэмбэшэд З. Павлова, Т. Писковская, Бор-исова гэгшэд шалгалтануудта эрхм хайнаар бариха, парашютистуу-дай нэрээрээ олоһон байна.

Эндэхи комсомольско организа-ции залуушуулай дунда культурно-нйтинг хүдэлмэринйе клубай ба библиотекын хүдэлмэринүүдтэй нигта холбоотойгоор ябуулдаг.

Клубай хүдэлмэрини түсбэ таби-гдаа комсомольско организаци элбхитэйгээр хабаадансална. Залуушуулай амаралтын үдэр сэнгилгэ хүжюуинээр үнэгэргэдэг. Клубтань сүббэтэ бүтэндэ залуу-шуулай вечер боложо, тэндэ кон-церт болон һони һонин асуудал-нуулаар лекци, элдхэдэ үнэгэргэ-дэг юм. Амаралтын үдэрнүүдтэ спортивна мурьсөөнүүд-санаар, конькигаар ябалга эмхидхэгдэнэ. Залуушуулай дунда кино карал-га мүн лэ хайнаар эмхидхэгдэн-хэй. Республиканска кинотеатр-нуудай экрануудта гараһан бүхы шнээ шнээ кинокартинанууд эндэ харуулагдадаг. Наяын үдэрнүүдтэ «Ойшонууд», «Зоригтой хүнүүд» ба бусад кинокартинанууд фабрикын залуушуулаа харуулагдаа. Цех бүхэндэ улаан булан байгуула-данхай. Тэндэ хүдэлмэриннээг элбхитэйгээр залуушуул радиогой ба газетын нүүдэй һони-үүд тухай политинформацин шагнадаг, шнээ номууд болон журналнуудые ун-шадга юм.

Нютагай Советүүдтэ хунгаха хунгалтануудта бэлдхэлэй үсдэ хэдэн арбаад комсомолцууд-агитаторнууд хунгагшадтай дунда агитационно-ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулна. Комсомолцууд-агитаторнууд М. Г. Карпушкина, А. С. Шишкина ба бусад жэшээтэ хайнаар хүдэлмэрилнэ. Нүхэр Карпушкина хоёрэлдөө хэжнэгэ урда тээ тэрэндэ холодоо хай-наар бэлдхэжэ, ехэ һонирхолтой-гоор үнэгэргэдэг юм.

Культурно-нйтинг ба агитацион-но-ойлгууламжын хүдэлмэрини хай-наар табигдаһанай ашаар фабри-кын бүхы комсомолцууд ба за-луушуул ажалай үндэр бүтээсэ тулгана. Жэшээлхэдэ, комсомоле-цууд сэмбэшэд нүхэл Шишкина, Ф. Фелова гэгшэд үдэр бүри нор-моёо 150-160 процент хүрэтэр дүүргэнэд. Комсомолцууд инст-рукторнууд Помолова, Романова, Сомова ба бусад, инженер Кова-левский методээр, хүдэлмэриннээг дүй дүршлэдэ фабрикын хүдэлмэ-ришэдые сэг үргэлжэ хургана. Тэр-энэй ашаар үйлдбэрингөө нор-мие дүүргэдэггүй хүн мүнөө фаб-рикын комсомолцуудтай ба залуу-шуулай дунда байхагүй.

Ц. Митыпов.

Заганаашадтай үгэ ба хэрэгүүд

БАРГАЖАН. (Манай селькор-ноо телефоноор абтаба). Усп-Баргажанай загана-консервын ком-бинатай коллектив загана үнэгэ-бэрлхэ жэлэйнгээ түсбые үлүү-лэн дүүргэбэ.

Тэдэнэр энэ нара соо түсбөөе гадуур 170 мянган банка консерв үйлдбэрилдэн гаргажа, шнээ жэ-лэе угтахадби гэнэн уялга абаба. Тэрэшлэн загана барилгын бри-гаданууд нютагай Советүүдтэ хун-гаха хунгалтануудай хүндэлхэдэ стхановска вахтада жагсаад, ажалай үндэр бүтээсын үлгэр жэшээ харуулжа байна. Декаб-рийн түрүүшын 5 үдэртэ тэдэнэр түсбөөе гадуур 1022 центнер эр-хим шанартай загана Байгал да-лайһаа бариха, комбинатаа ту-шаагаа. Мүнөө 2 жэлэй түсбэ дүүргэһэн загана барилгын нүхэр Цивилёвой бригада үн-дэр бүтээсэтэ ажалаараа шалгар-на. Тус коллектив жэлэй эсэс хү-рэтэр үшөө 100 центнер заганы гүрэндөө үгэхын түлөө эршэмтэй-гээр тэмсэжэ байна.

Хойто-Байгалай аймагай загана-най ажалтай колхозууд ба загана-най комбинатай коллективэй гэгшүүд дайнай нүүдэй сталинскэ табанжэлдэ загана бариха түс-бөө болзорлоонь урид дүүргэжэ. Мүнөө тэдэнэр нютагай Советүү-дэ хунгаха хунгалтануудай үр-дтэ дэлгэрхэн мурьсөөндэ ор-соод, энэ жэлэй турша соо түс-бөөе гадуур 20 мянган пүүл эрхим шанартай загана бариха гүрэндөө тушааба.

Энэ мурьсөөндэ нүхэр Григорий Яковлевич Шестаковский хүтэлбэ-рилдэг бригада аймаг дотороо тү-рүү хуури ээлжэе ябана. Тус бри-гадын гэгшүүн бүхэн 600 пүүд за-гана бариха урьсаага. Октябрийн 33 жэлэй ойн хайндэртэ 215 про-цент дүүргэһэн байгаа.

Мүн Доодо-Ангариын загана-кон-сервын комбинатай коллективэй-хид жэлэйнгээ түсбэ уришалаа дүүргээд, мүнөө түсбөөе гадуур гүрэндөө эрхим шанартай загана тушаажа байна.

Аймагай заганаашад нүүдэй хоёр нара соо 32 мянган пүүдээ долоо бэшэ загана бариха гэнэ дээшлүүлдэгдэнэн уялга абаад, нютагай Советүүдтэ хунгаха хунгалтануудай үдэрые эрхимээр үг-тахын тула эршэмтэйгээр ажал-лажа байна.

И. Решетников.

Эхэ орондоо заганаанай продук-ци элбэгээр үгэжэ нютагай Со-ветүүдтэ хунгаха хунгалтануудай үдэрые угтахэ зорилготойгоор ре-спубликын заганаашад ажаллажа байна. Заганаанай ажалтай олохон тоонхой колхозууд ба бригаданууд загана бариха жэлэйнгээ түсбүү-дые дүүргэжэ.

Социалистическэ мурьсөөндэ ябасые шалгажа үзэхэдэ, Усп-Баргажанай Кировэй нэрэмжэтэ заганаанай ажалтай колхоз (түрү-лэгшэн нүхэр Кирпичев) түрүү-хуури ээлжэе ябана. Мүн Кабан-ский аймагай Карл Марксийн нэр-эмжэтэ заганаанай ажалтай кол-хозой нүхэр Трескиной ба Байна-вагай хүтэлбэрилдэг бригаданууд 3000-3000 пүүд эрхим шанартай смүлгэ урбахан үдэрей турша эр-барижа, гүрэндөө тушааба.

И. Артюнин.

Хүдөө тосхондо городской туһаламжа

Нютагай Советүүдтэ хунгаха хунгалтануудта бэлдхэлэй үе соо Улан-Удэ городской партияна организацинууд хунгагшадтай дун-да нити-политическэ хүдэлмэри ябуулха хэрэгтэнэ хүлөөгэй пар-тияна организацинуудта ехэ туһа-ламжа үзүүлжэ байна.

Лекци ба элбхитэйгээ хэжын ба агитационно хүдэлмэри эмхид-хэлгэдэ туһалхын тула городской партияна элбхитэйгэй дундаһаа бүлэг коммунистууд нөбөр нара-да республикын бүхы аймагуудта гаргагдан байгаа. Эднэр улас-хоорондын байдал тухай, советскэ хунгуулин систем-дэлхэй дээрэ эгээл демократическэ системэ, коммунизмын агуухэ барилганууд гэнэн ба бусад темнүүдээр агит-пунктинуудта, хүдөөгэй клубуудта, колхозуудта ба МТС-үүдтэ 200 үлүүтэй лекцинуудые ба элбхитэй-нүүдые уншаа.

Физкультура ба спортын город-ской комитет, ВЛКСМ-эй горком

Сталинска Конституцинын Үдэртэ ба нютагай Советүүдтэ хунгаха хунгалтануудта зориулагданан са-нын эстафетэ декабрийн ехээр эм-хидхэ. Эстафетэдэ городской 156 физкультурнигууд хабаадаа. Тэд-нэр колхозуудта, МТС-үүдээр, түмэр замай станицинуудта, мал-ажалай фермнүүдээр абаадаг бай-на. Эстафетэдэ хабаадагшад хадаа хунгуулин литература, плака-дууд ба уриануудые агитпункт-нуудта ба колхозуудта абаажага үгэхэн, лекци, хөөрэлдөөнүүд бо-лон залуушуулай вечернүүдые үн-гэргэһэн байха юм. Тэдэннлээ 3000 үлүүтэй хунгагшад хабаадаа. Тэдэнэр агитпунктинуудта харуулан ойлгуулха агитаци эмхидхэлгэдэнэ туһалаа. Гадна тэдэнэр Мостов-скы райзедайн, Иволгын аймагай Мая-ковскинын нэрэмжэтэ колхозой бо-лон бусад зарим газарнуудай агитпунктинуудта ба хунгуулин учасгогуудта хунгагшадтай дунда амаршые хүдэлмэрини ябуулагда-

даггүй, тэдэнэй байрануудай хай-наар түхээрэгдөөгүй, хунгагшадтай списогүүдые шалгалтын пулаар эмхидхэгдээд байхые элбүүлжэ. Агитаторнууд хадаа эдэ дүтүнүү-дые зайлуулха хэрэгтэнэ нютагай партияна организацинуудта туһал-хан ба энээн тухай партияни ай-магай комитетүүдтэ мэдээсэлэн байха юм. Хунгагшадтай дунда хүдэлмэри ябуулхын тулала Желе-нодорожно районой дунда хургуу-линуудтай багшанарай ба дээдэ классуудай хурагшадтай бригада Заиграйн аймагта нааар гарахан.

Хунгагшадтай дунда нити-поли-тическэ хүдэлмэри ябуулха хэрэг-тэнэ хүдөө тосхондта туһалха-даа, городской партияна организаци-нууд нютагай Советүүдтэ хунгаха хунгалтануудта элбхитэйгээр бэ-лхэхэ ба тэрэннйе амжалтатый-гаар үнэгэргэхэ, коммунистууд ба партиянабэш хүнүүдтэ сталинскэ блогой илаха хэрэгтэ туһалаа.

Н. Паршин.

Агитатор Балдан Чимитов

Ярууны аймагай Молотовой нэр-эмжэтэ колхозой механизатор Бал-дан Чимитов агитационно-ойлгуу-ламжын хүдэлмэри оролдосотой-гоор, ойлгогдосотойгоор, һонноор ябуулна. Нүхэр Чимитовэй хүтэл-бэрээр электростанци, паровой тээрмэ, механизированнэ кузница, радиостанци ба бусад барилдаа. Түмэршэ дархан мэргэжэлтэй тула-

даа, мүнөө хабарай тарилгада шу-хала ээр зэмсэгүүдые эрхим шанар-тайгаар заабабарилжа байна. Кол-хозой түмэршэ залуу дархашуудта дүй дүршлөө заажа үгэнэ. Нүхэр Чимитов эрдэм мэргэжэлээ дээш-лүүлхын тула сэг үргэлжэ оролдо-дог. Мүнөө ВКП(б)-гэй түүүхэ шу-далха кружогто хураана.

Хунгуулин кампанийн эхилхэнэ

Ц. Дамдаров.

АШАНГЫН СОМОВЕДЭЙ САГ ҮРГЭЛЖЫН КОМИССИНУДАЙ ХҮДЭЛМЭРИ ТУХАЙ

Хорин аймагай Ашангын сомо-ной хоёрдохи зарладай Совет 1947 оной декабрыда хунгагдан байна. Арад зон болбол олонитые тол-гойлон, коммунизмын илалтын тү-лөө тэмсэлдэ тэдэннйе холодоо уралан ибадаг 9 түрүү хүбүүд ба-сагадаа Советэйнгэ депутатлуудта нэгэн ханалаар хунгаһан байгаа.

Сомоний ажалшад элэниче депу-тадуудаар хунгахадаа гүрэнэй ехэнүүд хэрэгүүдые найдаһан бай-ха юм.

Олониты колхознигууд өөһэдн-гөө депутатуудые арадай үнэн сэхэ зарсаар мүн гэжэ харадаг. Депу-тат Лодой Балдановые абаад үзэс. Ажалшадтай ажана тэнгилхэн бай-далые савшалаан хайжаруулха тухай хунгагшадтай захяае тэрэ холо-доо наажа ябалдаг.

Депутат Балданов өөрингөө округ соо депутатска хүдэлмэриэ жэшээтэ хайнаар табиһанхай. Тэрэ болбол парти, правительствын шиндхэбэринүүдые сэг үргэлжэ тайлбарилжа үгэхэ зуураа, хунга-гшадтай эрилтэнүүдтэ анхаралтай-гаар хандадаг байха юм. Жэшээл-хэдэ, Лодой Балдановые депутат-даар хунгаһан округой ажалшадтай финансова түлбэринүүдтэ дүүргэ-гэдэ элдэхи багатайгаар хандажа байһан тухай 1949 оной IV квар-талэй ехээр налоговой агент Д. Цы-

рендоржиев мэдээсэд, депутадые тулхынснь гуйһан байха юм. Тин-хэдэн, нүхэр Балданов өөрингөө округой хунгагшадтай суглаа хэжэ, тэндэ хүдөө ажачын налогтой ба бусад татабарнигуудай удхашанар тухай ойлгосотой хайн элбхэл хэ-һэн байгаа. Хунгагшаднын депу-тадйнгаа уряае халуунаар хүлээн абажа, IV кварталэй бүхы түлбэ-ринүүдые болзорлоонь нара хахад урид дүүргэһэн байха юм.

Мүн депутат П. Байбородин хун-гагшадтай дунда ехэ хүндэтэй. Нү-хэр Байбородинай үсхэлээр ажал-лай инвалид, дайнда наһа бараһан сэрэгшын эхэнэр, 5 хүүгэдтэй А. Бурдуковская гэгшэдэ ехэ туһа-ламжа үзүүлгэдэнэ байха юм. Тэр-энэй гэр заабабарилгаданан, кол-хозой харилсан туһалалсаха касса-наа элэс хсолон продукт үгтэһэн байгаа. Мүн нүхэр Байбородинай үсхэлээр Молотовой нэрэмжэтэ колхозой малшадтай байдаг арбаад гэр заабабарилгаданан, тэдэндэ ду-лаан хубсаһан үгтэһэн байна.

Сомоний Советэй депутатууд хунгагшадтай захяае бэлдүүлхэ та-лзар ехэ хүдэлмэри хээ. Жэшээл-хэдэ, сомон дотор хайнаар түхэр-эгдэһэн амбулатори нэгдэлэ, кол-хоз хоорондын радиоузел барилда-жа, бүхы колхозуудын радиотой болоо, колхозуудтай центриүүдые болбосон зохиод болгохо талаар ехэ хүдэлмэри хэгдээ.

Сомоний Советэй хүдэлмэридэ депутатуудай толгойлодо хүдөө ажачын, финансово-бюджетнэ ба

культурно-ажайуудалай сэг үргэл-жын комиссинууд ехэ туһаламжа үзүүлнэ. Сэг үргэлжын комисси-нууд сомоной Советэй ба олониты колхознигуудай хоорондох харил-саа холбоо бэхжүүлнэ, элбхит-тэдэй болохо, ажачын-политичес-кэ ба культурно-ажайуудалай зорилгонуудые амжалтатыйгаар шиндхэхэ хэрэгтэнэ Советэй туһал-хана. Сомоний Советэй эмхидхэлэй-нйтинг хүдэлмэрин эрилхэ ажал-ябуулгаданэ эдэ комиссинууд тү-хээг тулгуури боложо үгэнэ. Сэг үргэлжын комиссинуудай ажал-ябуулхын шиндхэхэ, хүн зоний хэрэгсэл ба эрилтэе элбхэлхэ, ажалшадтай гомодол ба мэдүүлгэ-нүүдые түргэнээр хаража үзэхэ ябадалдэнэ тус комиссинууд сомо-ной Советэй бүхы хэмжээгээр ту-халдаг ба социалистическэ мурь-сөө дэлгэрүүлхэ хэрэгтэ түрүү үүргэ дүүргэдэгшын элээр хараг-дана. Ашангын сомоной Советэй сэг үргэлжын комиссинууд сессии-нүүдтэ ба тэдэнэй шиндхэбэри-нүүдтэ проектиүүдые бэлдхэхэ хэрэгтэ анхаралаа хайнаар та-бидаг. Тэдэнэр сессийн шиндхэбэ-ринүүдтэй, гүрэнэй засагай дээдэ оргинуудтай тогтоолуудтай ба заа-барилгануудай дүүргэлтэе хинаха ябадалдэнэ Советэй бодото ту-халамжын болоһон байна. Эдэ комиссинууд сомоной предприяти-нууд, эмхи зургаанууд ба колхо-зуудай ажал-ябуулхын сэг үргэлжэ хинаха ябадалые бэлдүүлжэ ша-даа. Эдэнэр сомоной Советэй де-

путатуудай өөһэднхөө уялгануу-дые дүүргэхэ хэрэгтэ сэгнэшгүй туһа хүргэнэ.

Энэниче батдахын тулада дээрэ дурсагданан комиссинуудай хүдэлмэринөө зарим жэшээнүүдые харуулна. Томо коллективнэ ажа-хынүүдые хүтэлбэрилхэ хэрэгтэнэ сомоной Советэй хүдөө ажачын комисси ехэ туһа хүргөө.

Энэ оной январьта колхозни-гуудай суглаан дээрэ сомоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ депутат Баяновта Георгиевскэ хунгуулин округой хунгагшад колхозно мо-ридо эзэн бусаар хандаха яба-далда колхозтэй правленийн зүг-һеэ хэмжээ абагдаггүй байһан тухай мэдээсэлэн байха юм. Нүхэр Баянов гансахан энэ колхозноо гадна, мүн сомоной бүхы колхо-зуудта мори унаада эзэн бусаар хандаха баримтануудые байра дээрэн шалгажа, морилой харуу-һы хайжаруулха хэмжээнүүдые хараалхын, шалгалтын дүнтүүдые сомоной Советэй сессии дээрэ зүб-шэн хэлсэхын тулада энэ асуудал-ые хүдөө ажачын комиссида даалгалан байгаа.

Тус комиссийн гэгшүүд бүхы колхозуудта морилой харууһые шалгажа, колхозно мори унаада хайша хэрэгээр хандадаг олон баримтануудые элбүүлхэн байгаа. Эдэ муу баримтануудые хайса зүбшэн хэлсэхэ шухала байһан тухайн хүдөө ажачын комисси энэ асуудалые сомоведэй сессии дээрэ хайнаар бэлдхэхэ табиһан байха юм. Энэ асуудалые сессии дээрэ зүбшэн хэлсэлдэ советскэ элбхитэн олоор хабадуулагдаһан ба сессидэ байлсагшад үгэ хэлэл-

гэдэ бултадаа шахуу элбхитэй-гээр хабааданан байха юм. Тинг-гэжэ, «Сомоний колхозуудта мори унаагай харууһа хайжаруулха хэмжээнүүд тухай» тодорхой шинд-хэбэри абаһан байгаа.

Үгөөдэрын депутатнууд ба комиссийн гэгшүүд, советскэ бусад элбхитэд сессийн шиндхэбэринэе колхознигуудта тайлбарилан хэлэ-жэ эхилхэн ба энэ шиндхэбэринэе эрхимээр дүүргэхые уржалһан байна. Энэнь хайн үрэ харуулжа, колхозуудта мори унаадаа гам-тайгаар хандадаг болоһон байха юм.

Депутат Лодой Балдановай тол-гойлод финансово-бюджетнэ ко-мисси мүн лэ хайнаар хүдэлмэрил-нэ. Сомоний Советэй үнэгэрэн гурбан жэл соо мүнгэ элсүүлхэ түсбые ба сомоной бюджетные 100 гаран процент дүүргэжэ бай-һан баримта энэниче элээр гэр-шэлнэ.

Эдэ үндэр показателнуудые ямар аргаар туйладаг байгааг гэхэдэ, тус комисси хүдөө ажачын налогтой ба бусад татабарнигуудай оросые сэг үргэлжэ шалгажа бай-даг. Сомон дотор финансова түл-бэринүүдтэй дүүргэлтэе элбхитэй-нэй нүүдээр, хэрэгтэй сагтанэ сомоведэй сессии дээрэ асуудал табидаг байна. Мүн сомон дотор мүнгэ элсүүлхын ябаса тухай фи-нансова агентнуудай, заримдаа финансова түлбэри оруулгаар гэгээлжэ яабан колхозуудтай ху-гтай тэлбэрилгэшдэй инфрафинан-суудые сонсоод, финансова уялга-нуудта яаж дүүргэхэ тухай тодо хонор зүбшэл зааһар үгэдэг юм.

35 нарын турша соо финансово-бюджетнэ комисска хадаа мүнгэ

зөөри элсүүлгээр ехэ хүдэлмэри хэжэ, сомоной Советэй сэгнэшгүй туһаламжа үзүүлэ. Тиммэнэ со-моной Совет гүрэнэй урдахы фи-нансова уялгануудые дүүргэхэ социалистическэ мурьсөөндэ холо-доо илажа гарадаг байна.

Сэг үргэлжын комиссинуудай хүдэлмэри нүлөө ехэтэй, юуб гэхэдэ сомоведэй гүйсэдкомой түрүүлэг-шэ нүхэр Баянов эдэнэй хүдэлмэринэе холодоо согсолжа ба залан ударидажа бай-даг. Сэг үргэлжын комиссинуудай гэгшүүдтэй зүблөөнүүд дээрэ тэдэнэй хүдэлмэрини дутуула зүбшэн хэлсэгдээд ба дүй дүрш-лөө халан абалсадаг байна. Сэг үргэлжын комиссинууд Советэйнгэ урда жэл соо хоёр удаа тоосгоот хэдэг, хүдэлмэрингөө түсбые сессии дээрэ алгасалгүй баталууд-даг.

Сэг үргэлжын комиссинуудай үсхэлшадтай эрилтэнүүдые хангажэ тала

Хүдөө ажахын машинануудыг илгээжэ заахарилнабди

(Түнхэнэй аймагай Карл Марксын нэрэмжтэ колхозой түмэршэ да хан Дашин Иринецтэй хөөрөлдөөн)

Манай колхозой машинна парк бүри үргэлдэн. 6 морин саял-2 сортировоч, морин молотил-40 морин плугууд ба хүдөө машин бусад олон машинануудтай бии. Колхознай мүн 2 машинатай. Эдэ бүхы машина манай кузницада заахарилнабди юм.

Мүнөө бидэнэр хабарай полево-й эхилдэ бэлдхэд эхилдэ, энэ ажахын машинануудыг, нэн плугуудыг заахарилнабди. Шадаран экзэ-түмэрш дархашуул мүнөө заа-хад хэжэ байна. Машинануу-д заахарилнабди шаархайн-д бүхы анхарагд хандуула-ба. Плугууд халаа газар эдүү-лэн тон шухала, тон харюусал-тай хүдэлмэри дүүргэлдэ. Най-р заахарилнабди плуг газар-тай шанаартайгаар, зүбөөр-далаг юм. Муугаар заахарил-набди плуг газар халархайгаар-далаг, хурьшын гүйхнөөр-далаг лэ гаршадга байна. Иймэ-дүрлэг таряанай ургасые-машы дээшлүүлхгүй, харин-молуулуулх байна. Шанаар муу-гаар заахарилнабди плугаар-ар халалдаа мори унаа зобо-г, түргэн эсэлдэ, мүн трактор-плугай муугаар заахарилнабди-лэн дэмы галдагддаг, ажалай-эсэ доошолдог. Тиммэнэ плу-

гай заахарилнабди илангаа эх-анхарагд табидаг.

Плуг заахарилнабди түбхн-түрүүдэ лемеүүдтэн анхарагд-табидагдди. Лемеүүд плугай тон-шухала частинь болоно. Тиммэнэ-тэрэннэ эрхим шанаартайгаар-заахарилнабди шухала. Мехоо ба-түрүүшнэгэ формые алдаан лем-метгэй плуг жэгдэ бэшээр хахал-даг, борозданаг холо гаршадга-юм. Лемеүүдэй мохолоодо тэ-дэннэ сэг үргэлдэ хурсадхажа-ябахэ ёһотой. Хэрбээ эриннэ эхэр-элэһэн байгаа хада, тэрэннэ да-тахэ гү, али түмэр нэмжэ дабта-хэгтэй. Лемеүүдэй ноуур тала-наан хурсадха ёһотой юм. Ара-талаан хурсадха хаа газарта-оросо муутэй болдог Лемеүүдэй-эри алха юмээр сохигдоон са-раагүй ба эринэ 25 миллиметр үг-гэн газарта шэрэгдэһэн байха-ёһотой.

Плуг заахарилнабди отвалдан-тусгаар анхарагд хандуулаха шу-хала. Мүлгдөөгүй, жэбэршэн от-валла шорой няалдаг, плуг хүн-дэ боложо, газар муугаар хахал-дагддаг юм. Газар хахалдаг от-вал халаа шоройдо мүлгдэгдэ-гэжэ зарим түмэрш дурхашуул-надаг. Энэ тон буруу. Отвал-жэгдэ ялагар болотороо найтар-мүлгдэһэн байха ёһотой.

Плугай полево-й доскае найнаар

заахарилнабди гэжэ бидэнэр оролдо-лобди. Хэрбээ тэрэнэй элэһэн-гү, али буруугаар табидагдди бай-гаа наан, плуг муугаар хахалдаг, хахалдан газараа дутуу нэхэдэ-байна. Тиммэнэ полево-й доскагай-элэжэ муудахадань, тэрэннэ нэл-гэхэ гү, али заводной формо ба-хэмжэнэй ёһоор заахарилнабди шу-хала. Плугай сахаригуудыг мүн-найнаар заахарилнабди хэрэгтэй. Тэ-дэнэй голнуудыг заахарилнабди, са-харигтайн найнаар тааруулжа-хуулганабди. Ингэжэ плугуудай-бүхы частнуудыг нарин нигтаар-заахарилнабди байнабди. Плуг бү-хэмнай түлхөөртэй, корпусуудай-тоогоор лемеүүдэй запасуудтай-юм.

Плугуудай ба хүдөө ажахын бу-сад машинануудай заахарилнабди-шанарыг шалгахын тула энэ хүдэл-мэри дүй дүршэл экзэ-түмэрш-правленин гэшүүдэ даалгагд-даг. Заахарилнабди плугуудыг ба-хүдөө ажахын бусад машинануу-дыг колхозой правленин түр-үүлэгшэ, егэрсм ба таряанажал-лай бригадын бригадирнаа бүр-длэн түсхай комисси тушаажэ-абадаг байна. Комиссар абтаһан-плугууд ба машинануудыг тарян-ажалай бригадаты тушаажэ үгэ-дэгдди. Тини машинан тоһоор то-лодогдоод, тэдэ хабар болотор ха-далагддаг байна.

ЛЕПШПРАД. Котляковой нэрэмжтэ машина бүтээгдэн завод дээрэ шэнэ насос бүтээн гаргаба. Тэрэ халаа ашадангын найн ша-риуулгай ба бүтээхэ экзэ-түмэршэ. Зунаг дээрэ: насос заахарилна-бди байна.

Манай хоровай кружок

Манай хоровай кружок 1936 он-до эмхидхэгдэн юм. Үнгэргэжэ-арба гаран жэлэй туршада горь-тойхон амжалтанууд туйлагдаа-Хабарилнабди найн тоо жэл эрхэ-бүри олоһорно. Мүнөө коллектив-тэнай 50 гаран хүнүүд тоологдо-но. Хүдэлмэришэд ба албахагша-дай ураннайханай самодетельнос-тин Бүхэсоюзна харалга болотор-тэдэнэй тоо 100 гаран хүн хүрэт-рөө ургаха юм.

Хоровай кружото 5—6 жэлдэ-хабадалсажа, ирагуу найнааар ба-шадарилтайгаар дуу дууладаг-болонхон хүнүүд манайда олон.

Хэлхээ-холбооной таһагай хүдэл-мэришэд Н. Пушкирева, токарь-М. Сумцова, слесарь А. Поздари-кин, контролер Е. Соболевникова, бухгалтер К. Гончарова ба бусад-заводнойгоо коллективнэй дунда-тон хүндэтэй болонхой.

Мүнөө манай кружогойхид Бү-хэсоюзна харалгада эдэбхитгэйгээр-бэлдэхэжэ байна. Советскэ уран-зохёолшоодой ба композиторнуудай-дуунуудыг олоор шудалнабди. Мүн-эб найрамдал тухай слон дуунуу-дыг бэлдэхэжэбди. Хорой ба-ураннайханаар уншагдай хаба-далтайгаар гүйсэхэдэ «Дай-үүсэхгшэдэ эсэргүүсэ, эб най-рамдалай түлөө» гэжэ композици-бүхэдэлхэн демократическэ залуу-шуулай гимн, студентуудай марш, эб найрамдалай тухай дуун, Ста-лин тухай кантата ба бусад-дуунууд репертуартамай оруула-данхай. Тэдэнэр барандаа элдэб-инструментуудыг бүрдлэн оркест-рын хүгжэм доро гүйсэхэдгэ-жэ юм.

Бидэнэр өөһэднэгөө бэлдэхэ-лэжэ энэжээр хизарлаагүйбди. Мэргэ-жэлээ үдэрнөө үдэртэ улам дээш-дүүлэн, советскэ хүнүүдэй габьяата-ажалыг харуулан шэнэ шэнэ дуу-нуудаар программай нэмээхэбди.

В. Хижиков, ПВЗ-гэй культурын байшангай хорейстер.

Хүдэлмэришэдэй культури эрилтэнүүд хангагданагүй

Курбын леспромхоз «Бурмонгол-лес» трестын томо предприятин-дэ-дай нэгэннин мүн болоно. Тус-леспромхозой центр—Тэгдэ тос-хондо хэдэн зуугаад кадрова хү-дэлмэришэд ба инженерно-техни-ческэ хүдэлмэришэд ажаһуудаг. Тэдэнэр ажалайнгаа хүлээр улаан-буланда ошожо нонин номуудыг, газет, журналнуудыг уншаха, клубгаа ержэ лекци, элидхэл-шагнаха, сүлөөтэй сагаа сэнгэлиг-хүжөөгээр үнгэргэхэ гэжэ хүсэндэ. Тэд, тэдэнэрэй культури эрил-тэнүүд мүнөө үдэ хангагданагүй.

Тус тосхондо хүдэлмэришэдэй-клуб бии юм. Тэд, аймцентрнэ-нүүдэл кинопереводжик эрхэдэ-гү, али найнээрэй болоходол нэг-дэдгэ заншалтай Бүлэ үдэрнүүд-э ходоодо хаалтатой байдаг. Клуб-тэй эргэлдэ леспромхозой кон-торо байдаг. Тэд, леспромхозой-директорыг политическэ талаар ор-логшо нүхэр Цырендоржиев ба-парторганизацион секретарь нүхэр-Григорьев гэгшэд клубайнгаа хү-дэлмэришэ найжаруулха тушаа-ямаршы хэмжээ абадаггүй юм.

Энэ клуб баригданаар хэдэн-жэл болобошье, аяар мүнөө хүр-тэр уран гоёр шэмэгдэггүй юм. «Клуб союзнай ороходол, хэдэн-хандиланууд ба хоолон дүрбэн-ханануудлаа бэшэ юушыг хараха-гүйт» гэжэ тэндэх хүдэлмэришэд-хөөрлэдэг. Энэнь тон зүб. Тэндэ-уналган зал хүгжэмэй инст-рументууд, шатар даам ба бусад-хэрэгсэлүүд үгэ. Эдэ зүйлнуудыг-хуудалдаа абаха мүнгэн зөөрн-гүйбди гэжэ нүхэд Цырендоржиев-ба Григорьев гэгшэд хөөржэ нву-даг. Тэд, энэндэн хэн этгэхэбди.

Тус леспромхозоо 40—60 кило-метр газарта байһан Хандагайн-леспромхозой «Нарин» гэжэ учас-тогй комсомолууд ба залуу-шуул хүдэлмэришэдтээ хамта үн-шалгын байшангай гэр барна. Тэ-рэнэ уран гоёр шэмэгдэнхэй, бүхы-культури хэрэгсэлүүдээр ханга-данхай. Мүнөө тэндэн нинтэ-политическэ хүдэлмэри үргэнөөр-ябуулагдана. Курбынхидта нимэ-арга боломжо гүйсэд бии. 60 га-ран жэлнэй комсомольскэ ор-ганизацин юушы хэжэ шад-хаар. Гэбэшье, залуушуулай дун-да комсомольскэ организацинуудай-ябуулаха культури-ныгтын-хүдэлмэришын тухай ВЛКСМ-эй-ЦК-гэй IV пленумэй тогтоол тэн-дэ тон нулаар бэлдүүлэгдэжэ бай-на.

Модо бэлдэхэдэ намар-үбэнэй-сезон эхилдээр хоёр наһааа үлүү-тэй болоо. Курбын леспромхоздо-гансашье Хорин аймагаа бэшэ, мүн республикнэй бусад айма-гуудхаа колхознигууд-сезоннигууд-хэдэн зуугаадааа ерэн байна. Илангай тэдэнэй дунда культу-ри-ныгтын хүдэлмэри сэг үргэлдэ-ябуулагдаха ёһотой байгаа. Гэ-бэшье, сезоннигуудта тон блгаар-анхарагд хандуулагдана Тэдэнэр-барандаа леспромхозой центрнэ-10—20 километртэ байһан учас-тогй хүдэлмэришэд. «Крутой-лог» учасгогта залуу хүнүгшад-олон юм. Тэдэнэрэй зариманин-хунуудин ямаршье округто, учас-тогта байһанаа һая болотор-мэдэхгүй байгаа. Энэ хадаа аг-итационно-ныгтын хүдэлмэришын-тон нулаар ябуулагдадагыг эли тодоор-гэршэлэнэ.

Модо бэлдэхэдэ ураннайханай, политическэ, техническэ номуудыг-уншажа, эрдэм мэлэрлээ дээш-лүүлхэ хүсэндэ. Тэд, учас-тог-гуудхаа байха леспромхозой-центрнэшье библиотекэ үгы юм. Тиммэнэнь Дархита гэжэ газар-та ажалладаг хүдэлмэришэд ажа-лайнгаа хүлээр алархынгаа орон-до, 4—5 километртэ байһан Ха-суурта тосхойной библиотекэ ошо-хо баатай болодог. Хоолошы наан-хүдөөгэй библиотекэ ошожо, ном-абана гэшэ. «Бидэнэр бүхэли-сезон-ной туршада нэгшье ном ун-шанагүйбди. Үннэй радио шаг-наһагүйбди. Газет, журналнуудыг-тон үсөөнөөр хараһабын» гэжэ «Бу-тун», «Зүүн Аса» ба бусад газар-нуудта хүдэлмэришэд сезоннигууд-хөөрлэдэнэ. Ой модоной промыс-ленностин томошог предприятин-болохо тус леспромхозой хэдэн-жэлнэй туршада нингын библиотекэ-гүй байдагыг тон гайхалтай.

Б. Донсков, «Б. М. Үнэнэй» тусхай корреспондент.

Модошодто кино харуулгыг найжаруулха

«Бурмонголлес» трестын модо-бэлдэхэдэ зарим пунктуудта мо-до бэлдэхэдэ кино харуулга-тон хангалтагүйгөөр табидагдхай. Жэшэнь, Шулуутайн түмэр за-май, Хандагайтай леспромхозой-профсоюзна комитетуудай түрүү-лэгшээр нүхэр Вшивков ба Кон-даков гэгшэд кино харуулха-хүдэлмэришын хангалтагүйгөөр эр-хилнэ. Тус леспромхозуудта кино

харуулгаар үнгэрһэн 9 нарын тү-сэб арайхан гэжэ 50—50 процент-дүүргэлдэн байха юм.

Мүнөө модо бэлдэхэдэ хэдэн-мянган колхознигууд—сезоннигууд-эрхэнхэй. Тиммэнэ ой модоной-промышленностин хүдэлмэришэд-шэдэй профсоюзна комитетууд-болбол модошодто кино харуулгыг-найжаруулха ёһотой.

Д. Очиржапов.

Модо бэлдэхэдэ ураннайханай, политическэ, техническэ номуудыг-уншажа, эрдэм мэлэрлээ дээш-лүүлхэ хүсэндэ. Тэд, учас-тог-гуудхаа байха леспромхозой-центрнэшье библиотекэ үгы юм. Тиммэнэнь Дархита гэжэ газар-та ажалладаг хүдэлмэришэд ажа-лайнгаа хүлээр алархынгаа орон-до, 4—5 километртэ байһан Ха-суурта тосхойной библиотекэ ошо-хо баатай болодог. Хоолошы наан-хүдөөгэй библиотекэ ошожо, ном-абана гэшэ. «Бидэнэр бүхэли-сезон-ной туршада нэгшье ном ун-шанагүйбди. Үннэй радио шаг-наһагүйбди. Газет, журналнуудыг-тон үсөөнөөр хараһабын» гэжэ «Бу-тун», «Зүүн Аса» ба бусад газар-нуудта хүдэлмэришэд сезоннигууд-хөөрлэдэнэ. Ой модоной промыс-ленностин томошог предприятин-болохо тус леспромхозой хэдэн-жэлнэй туршада нингын библиотекэ-гүй байдагыг тон гайхалтай.

Модо бэлдэхэдэ ураннайханай, политическэ, техническэ номуудыг-уншажа, эрдэм мэлэрлээ дээш-лүүлхэ хүсэндэ. Тэд, учас-тог-гуудхаа байха леспромхозой-центрнэшье библиотекэ үгы юм. Тиммэнэнь Дархита гэжэ газар-та ажалладаг хүдэлмэришэд ажа-лайнгаа хүлээр алархынгаа орон-до, 4—5 километртэ байһан Ха-суурта тосхойной библиотекэ ошо-хо баатай болодог. Хоолошы наан-хүдөөгэй библиотекэ ошожо, ном-абана гэшэ. «Бидэнэр бүхэли-сезон-ной туршада нэгшье ном ун-шанагүйбди. Үннэй радио шаг-наһагүйбди. Газет, журналнуудыг-тон үсөөнөөр хараһабын» гэжэ «Бу-тун», «Зүүн Аса» ба бусад газар-нуудта хүдэлмэришэд сезоннигууд-хөөрлэдэнэ. Ой модоной промыс-ленностин томошог предприятин-болохо тус леспромхозой хэдэн-жэлнэй туршада нингын библиотекэ-гүй байдагыг тон гайхалтай.

Б. Донсков, «Б. М. Үнэнэй» тусхай корреспондент.

Эрхим трактористын ажал

Нүхэр Гармаев Гашейн МТС-эй-трактористнуудай нэгэн юм. Активистаар хүдэлмэришэд-дэлхэнхэ хойшо колхоздоо ни-д эхэ туһа хүргэе. Газар эл-лүрлэг түсөөбөө жэл бүри ам-татайгаар дүүргэдэг. Мүнөө-мэдэ газар эдүүрхэнхэ даалгаба-315 процент дүүргэе.

Нүхэр Гармаев ажалайнгаа-нормыг үлүүлэн дүүргэхэдэ гад-на, керосин, бензин ба тоһодохо-материал ходоодоо эхээр арилдаг. Тэрэнэй трактор эбдэрлэггүй, хо-додоо бүтэн абадаг. Тракторайн-гаа бага наагтабашье, өөрөө дары-заһаад, ажаллаа үргэлжлүүлдэг-байна.

Мүнөө Нүхэр Гармаев тракто-райнгаа заахарилгыг үнн хада

найн шанаартайгаар дүүргэнхэй. Эрхим ажалайнгаа түлөө Нүхэр-Гармаев нэгэнтэ бэшэ шанда-хүртгэн ба Хүндэлэлэй грамота-нуудаар шагнагдана байна. МТС-эй залуу трактористнууд энэ-хуушанай трактористнаа жэшээ-абан хүдэлмэришэ.

А. Васильев.

КРИТИКА БА БИБЛИОГРАФИ

МАЯКОВСКИНИ ЗОХЁОЛНУУД БУРЯТ-МОНГОЛ ХЭЛЭН ДЭЭРЭ

Манай советскэ үеын эрхим ба-ла бэлгитэй поэт Владимир Вла-димирович Маяковскийн зохёол-нод 1930-аад онһоо бурят-монгол-хэл дээрэ оршуулагдажа эхил-эн байна. Тэрэнхээ хойшо Мая-ковскийн 10 гаран зохёолнууд ор-шуулагдажа, үргэн олонингын дун-д нэбтэрэн оронхой.

Шэнь, социалистическэ байгуу-лалын түлөө советскэ арадай-үрхэ тэмсэлыг эли тодоор ха-длан ба советскэ патриотизмын-дэ бэлдүүлэн социалистическэ-мото байдалай дайшалхы поэзи-ондон Владимир Владимирович-Маяковскийн зохёолнуудыг бурят-монгол хэлэн дээрэ оршуула-ха манай бурят-монголой совет-скэ литературын хүгжэлтэдэ угаа-р удхатай соботи мүн. Мүнөө-Маяковскийн зохёолнуудыг үндэ-с бурят-монгол хэлэн дээрэ нур-дунуудта ба колхозуудта, горо-дта ба манай республикн хон-хон хүдөө нутагуудта һонирхон-шадга болонхой.

Владимир Маяковскийн зохёол-нуудыг пөздүүд Цэдэн Галсанов, Чимит Цыдендамбаев гэгшэд бур-ят-монгол хэлэн дээрэ оршуула-ха Маяковскийн поэтическэ мэргэжэл-заахарилнабди өөһэдөө үнэтэ нур-дал абана. Энэнь эхэ найшаалтай-байна.

Советскэ поэзинин сэгнэгдшэгүй-ини хубинь болоһон В. В. Мая-ковскийн шүлэгүүд гүнзгий патри-отическэ удхаараа бидэндэ тон ду-м түрэл ба үнэтэй байха юм.

Маяковскийн үдэр бүрингын тог-руушанартай соботи нуудыг-мэд ба дүүрэнээр харуулхыг-иммэлдэг байгаа. Пөздэй үндэр

мэдэрлээр дүүрэн шүлэгүүд оло-нинтэдэ сэхэ хандаһан байдаг. Ушар ниммээш шүлэгүүдэйнь стиль-ораторска шэньгэ тухэлтэй юм.

Владимир Маяковскийн шүлэ-гүүдэй идэйнэ баялг удхатай аад, формоороо юрын бэшэ, мүнүү-дээр богонхон байһан ябадал ха-даа манай пөздүүд-оршуулагда-дай урда харюусалгайтай зориол-табиһан байна.

Бурят-Монголой пөздүүд Цэдэн-Галсанов ба Чимит Цыдендамбаев-гэгшэд энэ зорилгыг амжалтатгай-гаар бэлдүүлэе.

«Советскэ паспорт тухай шүлэ-гүүд» гэгһэн Маяковскийн зохёолыг-поэт Цэдэн Галсанов яһала най-наар орчуулһан байна Тини нэгэ-хэлэнхэ нүгөө хэлэн дээрэ оршуу-лада текстын тон алли болохогүй-байбашье наань, нүхэр Галсанов-болбол бүхы ураннайханын шэнь-гэ маягыг ба зуралган харуулан-аргандуудын занһан байлгажа, тус шүлэгэй гүнзгий патриотическэ-хүсые ба идэйнэ баялг удхыг тодоор харуулжа шадлан байна.

Доро дурсагдаша мүнүүд ямар-найханаар дуудланаб: Зулгана хайһааб бюрократизмыг шон шүүдөөр.

Мандаадуудай амба һалаа хээсэний, Үхэдэл шүдхэртээ ариалгыг юрдөө Эдэбэйн саарһан.

Харин энэнэнь... Халхагар үмдэнһэнгөө карманһаа, харатгы, Үнэтэй ашаанай дубликат болгон

гаргаһынни Ушматгы, аатархатгы, Би— Советскэ Союзай гражданнибди.

Цэдэн Галсанов оршуулга хээ-дээ, Маяковскийн шүлэгүүдыг хур-са ба удха түгэс болгодог калам-бурыг, үгэнүүд соохи аялгануудыг-тааруулан зохиһон пөздэй баялг рифмыг хэбээрнэ өмдөдэг-байна. Гэхэтэй хамта: И вдруг, как будто ожогом рот Скриливо господину, — гэһэн-мүнүүд нигэжэ оршуулагдаһан-байна гэбэл:

Харин гэнэ ноён чиновнигой Хасарган халуун элюрээр хайруулба.

Энэн дээрнээ хараад үзэхэдэ, оршуулагдаша халаа удхынь то-дорхойгоор харуулха принципнээ-хасагарһан байна. Нүхэр Галса-нов «господин» гэһын орондо «чи-новник» гэжэ оршуулан байха юм.

Хэрбээ, тус оршуулгынь һөөргөнэ-орд болгохо болоо һаа «вдруг-чиновнику обожил шеку горячим-утюгом» гэһэн удхатай болоно.

Тус шүлэгэй аллитерацие занһан-байлгахын тулада нигэжэ сүлөө-тэй оршуулга хээ аабза гэжэ на-намаар. Жэшээлхэдэ: Харин хасарган халуун хайруулба.

Нүхэр Галсанов «Владимир-Ильич Ленин» гэгһэн Маяковскийн

пөзмөнээ отрывок оршуулаа. Гэ-бэшье, тус пөзмые гүйсэд оршуу-лаагүй байһанын гэмшэлтэй байна.

Дурсагдаша пөзмын оршуулга-муушээр хэгдэнхэй. Тэрэнэй уд-ханы гол түлэб зүбөөр харуула-данхай, ритмын сахигданхай. Гэ-бэшье, сүлөөтэйгөөр оршуулха-ябадал гарһан байна. Маяков-скийн шүлэг нимэ гэбэл:

Если бы выставить в музей Плачущего большевика В музей торчали ротозен.

Энэнь нигэжэ тодорхой бэшээр-оршуулагдаһан: Уйлажа байгаа большевиге музейд хэрбээ табяад-үзыш,

Бүхэли үдэртөө хүйхэрүүд ооборхо һэн тиншэ.

Маяковскийн шүлэг соо «Если-бы выставить в музей» гэжэ баг-саан хэлэгдэн байбашье наань, «музейд хэрбээ табяад үзыш» гэ-жэ захирханшу болгон оршуула-һан байха юм.

Жэшээ болгон тус пөзмөнээ-шөө мүнүүдыг харуулаа: Здесь каждая башня Ленина слышала

За ним пошла бы в огонь и дым.

Энэ шүлэг соо Ильичин бэтэй-хуурсагыг Маяцкэ вокзалһаа Москва соогур үргэжэ гараһан-тухай хэлэгдэнэ. Ехэшүүл ба үхибүүд-агууэхэ хохидолыг шанална, ходо-ро шархатаһан оумэндэл улца-нууд бололдоно, энэ шулуун бү-хэн Ленинни мэдэдэг, баһин бү-хэн Ленинни сонсоһон байна.

Бурят-монгол хэлэн дээрэ нигэ-жэ уншанабди.

Эндэ Ленинэй үгэ бүгдэ тодол, Гал утаа гаталан гарахадли баран.

Маяковскийн шүлэг соо «Если-нэй хургаалыг сонсоһон ажалла-хүнүүд баһинин образтой жэшээ-лэгдэн харуулагдаһан байгаа. Тэ-дэнэр хадаа Улаан талмай дээрэ-һээ Владимир Ильич Ленинэй үгэ-хэлхыг нэгэнтэ бэшэ сонсоһон-байха юм. Энэнь оршуулга дотор-үгы бологдоһонхой.

Вождингоо хойноһоо гал ба-утаан руу орохоор арад нинтэ бэ-лэн гэгһэн хоёрдох мурье бурят-монгол хэлэн дээрэ буруугаар ор-шуулан дээрнээнь ородоор нимэ-болоно: «Мы все пойдем через-огонь и дым».

«Владимир Ильич Ленин» гэжэ-пөзмые Цэдэн Галсанов оршуула-халаа, һуулын муртэ рифмовал-ха гэгһэн нэлдэг гаргаһанын ха-рагдана. Жэшээлхэдэ: «үзыш», «тиншэ» ба «гаталан», «баран».

Владимир Владимирович Мая-ковскийн соботи нуудай нур жабха-лангыг ба агууехыг харуулхын-тулада, «Шалад мэдүүлмэ ша-нга хоолойгоор» гэжэ пөзмөнэ-хуушанай классическэ шүлэгэй-хэмжүүртэ дүтлэн байна. Энэнь-оршуулга хээдэ хүшэр байгаа-ёһотой. Гэбэшье Чимит Цыдендам-баев уран найханайгаа талаар-яһала найн оршуулга хэһэн байна.

Хуушанай классическэ шүлэгэй-хэмжүүртэ бэшгэдэнэ пөзмын-шэнь революционн удхыг бурят-монгол хэлэн дээрэ хүсэдөөр харуу-лагдаа. Тэд, пөзмын 35-хи мүнөө-хойшо нүхэр Чимит Цыдендамбае-вай оршуулангын гайхалтай.

Пөзмын барандаа оршуулагдаагүй-дээрнээнь, манай уншагшад бурят-монгол хэлэн дээрэ тус зо-хёолтой гүйсэд танилсажа шала-хагүй байна. Пөзмын зарим мур-

нүүд илангай найнаар оршуула-данхай. Шүлэгин ажаалаара жэлнүүдэй зузаае дабаһал, Шөгнүүртэйгээр, шэрүүнээр, хараа байса

хүрэхэл батаар Ринмэй богоолнуудаар хэгдээш водопроводой Энэ хүржэ

эрэсшэдэ тон адляар. Гадна, Маяковскийн «Хэн боло-хом ааб?» гэжэ үхибүүдэй шүлэ-гыг Цэдэн Галсанов оршүүлһан-юм. Энэ шүлэгэй идэйнэ баялг-удхань, мүн ураннайханын формо-тон зүбөөр гаргагдана байна.

Гэбэшье, зарим газартан дутуу-дунданууд бии гэжэ тэмдэглэхэ-хэрэгтэй.

«Сделай вот столько Стульев и столов!» Энэнь дүрбэн муртэй болгогдон-оршуулагдаһанхай.

Эды олон стулуудыг, Эды олон столуудыг, Ингэжэ бидэнэр хэбэбди. Эрхим гэгшээр худалбабди.

Энэ нэтэ сүлөөтэй оршүүлга хэ-һэн ябадал хадаа шүлэгүүдэй уран-найханын удхашаныг багхан-шыг доошлуулнагүй, ушар нимэ-һээ оршуулагдаша ямаршыг элэ-хээр бэшэ байна.

Бурят-монгол хэлэн дээрэ Мая-ковскийн шүлөөл үсөөн зохёолнууд-оршуулагдаһанхай. Тиммэнэнь Бурят-Монголой пөздүүд—оршуу-лагдашад эхилһэн найн байһан ба-хүндэтэй хүдэлмэришэд улам сааша-дань үргэлжлүүлхэ бээ гэжэ-найдагдана.

Н. Шаркинина

«БУРЯТ-МОНГОЛ ХЭЛЭН» 1

Октябриин туг дорой

(ПОЭМЭ)

3. ҮНЭНХӨӨ ТҮРЭХЭН ҮГЭНҮҮД

Баруун хилэ худал,
Россин зах шадар,
Хүдлөөтэй, сэрэгтэй,
Хүлгөөтэй, үймөөтэй
Гэлсэхье Доржи дуулана.
Гулбаа ноён,
Холхой баян,
Хүбүүдээ албанда элгээнгүй
Хүнүүд худалдан абаа,
Хүлхынь хүсэл үгэнгүй
Хүсөөрөө шахуу элгээбэ
Гэлсэхье хүбүүн дуулаба.
Олье Доржи дуулабашье
Ушарын огто олоногүй,
Уулзган хүнөө асуубашье
Онцгой харюу абанагүй.
Удэр хүнүүд урдана,
Хонгор харнууд үгэрнэ...
Нонин гээ хаа — тон нонин,
Худал гээ хаа — шал худал
Эзрэг үгэнүүд дуулдана,
Жэгтэйхэн түргөөр гүйлдэнэ.
Үнэншье, худалшье хань
ойлгодоногүй
Зүбшье хань, буруушье хань
мэдэгдэнгүй.
Улгэр гэхэдэ
Улгэрөө ондоо,
Таабарн гэхэдэ
Таабарнаа ондоо...
— Хэмжээгүйг эхэ бэстэй,
Хэмжээгүйг эхэ хүсэтэй,
Сэсэн хурдан ухаатай,
Сэлмэг ариун сэдхэлтэй
Ажалша арада
Жаргал үршөөдэг,
Дарлагша ангида
Хосорол асардаг
Шэдтэ баатар түрөө гэнэ,
Наашаа ержэ ябаа гэнэ,
Гээд нэгэн хэлэнэ,
Нэмээхэн шэбэнэнэ.
— Алхаан газартаань
Алтань хэбтэдэг гэнэ,
Гэшхэн газартаань
Сэсэг ургадаг гэнэ,
Гээд нэгэн хэлэнэ,
Тамхна эхээр хороно,
— Гараа үргэхэдэнь
Газар хүдлэдэг гэнэ,
Үгэ хэлэхэдэнь
Үүлэн алтардаг гэнэ,
Гээд нэгэн хэлэнэ,
Хэлээд өөрөө гайхана.
— Хэлхэн үгэнэ
Алтангаа үнэтэй юм ха,
Үгэнэ захяань
Эрдэнийнэ шууха юм ха,
Гээд нэгэн хэлэнэ,
Нуургаа заааад орхино.
— Баатарнаа айгаад эзэн хаан
Бархиралд гүйшөө гэлсээ нэн—
Гээд нэгэн хэлэнэ,
Мэхэтэйгээр мийрэнэ...
Доржи эхэл баясана,
Дотороо бодол гүйлгэнэ.
Удэр хүнүүд урдана,
Хонгор харнууд үгэрнэ.

4. УЛГЭРЭЙ СААНААА ҮНЭН

Эзрэг үгэн саанааа
Зэбин эринүүд толорбо,
Улгэр үгэн саанааа
Үнэнэй гэрэл яларба.
Зүүнэй нүбхэнөөр
Нилхын үзүүр бултайба,
Үнэнэй нийрэгээр
Наран шагаан энсэбэ.
Байгалай долгин дундуур
Алтан загалан шарбаба,
Саянай орёл дээгүүр
Улаан туяа сасарба...

Доржи газар эртэ
Номо годли дархална,
Доржин эжы гэрэ
Хүхэ сайгаа намарна.
Хүйтэн халхин үлэнэ,
Хүртэ сайа нэмэнэ.
Гэрэй утаан халхинда
Газар хүрээ сохуулаа,
Сонхын мүйлхэн хүйтэндэ
Бүри бүри зузаарна...
Нохой гүнтэ хуасанба,
Шаагай тэндэ гэгшэбэ.
Доржи сохууд хараба,
Номо годли бариба.
Соёрхон морини табараан
Боролжын саанааа дуулдана,
Сохордогон хүнэй хуугайлаан
Дүтэлэн, дүтэлэн ойртоно.
Юунэй—хэний болохы
Юрдөө мэдэхын аргагүй,
Хэний, юунэй ябахы
Хэлхэ, таяхын аргагүй!
Холхой баян гэн гэнэ
Хоолойн абаан сууратай,
Албай нон гэн гэнэ
Арай бэше хэбтэй,
Эдэ хоёр яабашье
Нимэ эртэ бодохогүй
Боосолдохоор хэнийншье
Хүнжэл сооноо гарахагүй!
Юун гэшнэ болохоо ааб,
Болохол юумэн болуужан,
Хэн гэшнэ эрэгшэ ааб,
Ерэхэл хүншье сүүжэн!
Хулан дээрлээ шаагай
Хобхо хүрэн нилдэбэ,
Хорхойшо халтар нохой
Шугы тээшэ хилдэбэ.

*) Үргэлжлэл. Эхнийн манай газарын 239-дахь нөмөртө

Эжын Доржин гаранхай,
Эгшээрнын ерэнхэй.
Баран эхээр гайхана,
Баруун тээшэ харана.
Гүйлдэн эрбэ нэгэ хүн.
— Гүнзгэнэ Тарба мүн ха юм!
— Бэшэл даа, бэш!
— Мүн даа, мүн!
— Бэш гэнэм, хари!
— Мүн гэнэби, хари!
Оодорно, соёрно морини,
Ооглоно, хуугайна ээрини,
Малгайгаа абаад, нэжэрнэ,
Морё сохёод, түргэлнэ...
Моринхоо Тарба буумсаараа
Монсойсо наашаа гүйшэбэ,
Доржи хүбүүн танимсаараа
Урдааань угтан гүйшэбэ.
Тарба хүбүү хам шүүрээд
Таха тэбэрн үргэнэ,
Хиндэ хэды эрыуулээд
Таалажархиһаар табина.
Эжын эрээд тэбэрнэ,
Хиндэ абаад үргэнэ.
Халуутай аабы гэхэдэ
Тарба архи уудагүй,
Галзуутай аабы гэхэдэ
Ямарш тинмэ тэмдэггүй.
Баяргайш гэшнэ тэнсэлгүй,
Хүжюүтэйш гэшнэ аргагүй.
Баяргата дууниин шэжэрнэ,
Бахардуу түргэн хэлэнэ:
— Дэлхэй хэды наһатай?
Хэлэгты!
Олон сая наһатай,
Ойлгогты!
Тээд,
Дэлхэйн дэлхэй болохооршье,
Далайн далай болохооршье
Дуудлаагүй юмэ дуудлаа,
Болоогүй юмэ болоо!
Хэмгүйг эхэ
Зол хубитай байһанаа
Мэдэнэ гүт?
Мэдэгты!
Хэмгүйг эхэ
Жаргалтай болохоо
Ойлгоно гүт?
Ойлгогты!
— Юу нилхэдэ хэлэнэбта,
Яажа байна гэшнэбта?
— Олоной хүсэн илаа гэнэ,
Улаан тугууд мандаа гэнэ,
Шэрээлээ хаан унаа гэнэ,
Шэнэ жуули тогтоо гэнэ.
Түрэ засагай жолоо
Ажалша хүнүүд баряа гэнэ,
Түрүм харанхы угулеу
Нүүлгүй шонод эзэлэ гэнэ.
Ажалша хүнүүд
Энхэ жаргал
Эдлэхэнэ гэнэ,
Дарлагша хүнүүд
Ухэл хосорол
Узэхэнэ гэнэ.
ЛЕНИН!
СТАЛИН!
Эдэ ариун нэрэнүүд
Дахин, дахин дабтагы!
Эдэ хоёр баатарнууд,
Эжэл хани нүхэдүүд
Зоригтойн хүсэ
Зангидаа гэнэ,
Зоболонгой гэнэжэ
Таһалаа гэнэ,
Россе нойроонь
Нэрээгэ гэнэ,
Улаан тугые
Мандуулаа гэнэ...
Доржин эжы нүдээ
Шабхаад, сабаад орхино,
Дуудлаан хоёр нэрээ
Дахин, дахин дабтана.
— Ариун шэнэ сэрбэрхэн,
Аршам тухай утахан
Улаан тугта таарамаар бүд
Доржин эжы, олохоор гүт?
Улаан дурдан пулаада
Ханзаһаа эхэ гаргаба:
— Урдан эжым амидыда
Угөө нэн,— гэжэ хэлэбэ,
— Хадагалжа ябаһаа минич зол,
Хайратай гурбан хүүгэдэм зол.
Хадагты ута модондо, үргэгты,
Харатты, омогорхон баясатты!
Налхын байн байн номгорно,
Налхан наран яларна.
Холын ууланууд хүжэрнэ,
Нэмжүүд үүлэнүүд мүнэргэнэ...
Байгша табанай түд дээрэ,
Барлаг Данзанай гэр дээрэ,
Гагша Лениней,
Гагша Сталинай улаан туг,
Ерэнэн илалтын
Ерэхэ жаргалай нүлдын туг
Далсалзана, долгитон,
Улаабхина, ошотон!

Зоной динлэн
Илахын түлөө,
Золой тугай
Мандахын түлөө
Слон жэлэй
Тэмсэл дундуур,
Угаа эхэ
Түймэр дундуур
Ами наһаа
Алдагшадта
Алдар соло!
Агуу илалта
Асаргашадта
Алдар соло!
Маркста,
Энгельсэ,
Зиньхэ алдар!
Лениндэ,
Сталинда
Мүнхэ алдар!

Зоной динлэн
Илахын түлөө,
Золой тугай
Мандахын түлөө
Слон жэлэй
Тэмсэл дундуур,
Угаа эхэ
Түймэр дундуур
Ами наһаа
Алдагшадта
Алдар соло!
Агуу илалта
Асаргашадта
Алдар соло!
Маркста,
Энгельсэ,
Зиньхэ алдар!
Лениндэ,
Сталинда
Мүнхэ алдар!

*) Үргэлжлэл. Эхнийн манай газарын 239-дахь нөмөртө

ООН-эй Генералька Ассамблейн 5-дахь сессии

НЬЮ-ИОРК, декабриин 8. (ТАСС). Генералька Ассамблей хадаа 2 асуудалыг, нэгдэлхээр, Хятадай агаарай хилэнүүдэ американска агаарай хүсүнүүдэ дабалгада, Хятадай террористе эдэ хүсүнүүдэ бомбодолгодо эсэргүү, тэрэнтэн Хятадай худалдаанай түрнэе США-гэй сэрэгэй кораблин буудалан ба хуулибусаар нэгжэнэн ябадалда эсэргүү (энэ асуудал анхандаа политическ тухай комитетэй үзэмжлээ үгэлхэн байгаа) Советскэ Союзай протест тухай асуудал; хоёрдохор, Корейдэ Хятадай арадай республикын хээн интервенци гэдэг тухай асуудалыг тус комитетэй үзэмжлээ дамжуулан үгэхье шиндэбэ гэжэ политическ комитетэй түрүүлэгшэ үсэгэлдэр үглөөнэй заседаниин эхиндэ хэлэбэ.

Англо-американска лагерин оруудай түлөөлэгшэдэй үгэ нилэжэ, Франциин түлөөлэгшэ Шовель хадаа Хятада эсэргүү американска агрессии тухай асуудал зүбшэн хэлсэлгье комитетэй зогсоохо ба «Корейдэ Хятадай арадай республикын арадай централна правительствын хээн интервенци» гэнэн нэрэтэйгээр зүблэхэ зүйлдэ оруулагдан хардалгы дары зүбшэн хэлсэжэ эхилхэ гэнэн нэхмэлгүй дурадхал оруулаа.

СССР-эй делегациин толгойлогшо А. Я. Вышинский французска делегатай дурадхалыг эридээр буруушааба. Хятадай арадай республикада эсэргүү хардалгыг мүнөөнэй сессини зүблэхэ зүйлдэ оруула тухай шиндхэбэрн абахадаа, Генералька Ассамблей энэ хардалгын улха тухай ямаршье заабари үгөөгүй гэжэ Вышинский хануулба. Тон шуухала ба яаралтай асуудал зүбшэн хэлсэлгье таһалдуула гэшэ үзэгдөө дуудлаагүй хэрэг мүн ушарын, шуна адхаралгатай, хүнүүдэ ба эд зөөрине усалхалгатай холбоотой США-гэй агрессии тухай тус асуудал дотор хэлэгдэнэ.

Французска делегациин дурадхал буруушаахы ба Хятада эсэргүү американска агрессии тухай асуудал зүбшэн хэлсэжэ дары эхилхы бидэ дурадханабид гэжэ советскэ түлөөлэгшэ хэлэбэ. Энэ асуудал хадаа СССР-эй делегациин дурадхалаар зүбшэн хэлсэгдэжэ эхилэгдэнэ байна.

Австралиин түлөөлэгшэ французска дурадхалыг дэмжэбэ.

США-гэй агрессии эсэргүү Хятадай арадай республикын гомодол тушаа дискуссине комитетэй дары үргэлжлүүлхы польско делегаци эрид шангаар эринэ гэжэ Польшын делегат С. Вербловский мэдүүлбэ.

Чехословакиин түлөөлэгшэ Гаида ба Белорусска ССР-эй делегациин толгойлогшо К. В. Киселев французска делегациин дурадхалыг буруушаага.

Политическэ комитетэй декабриин 7-ной заседани

НЬЮ-ИОРК, декабриин 8. (ТАСС). Хятада эсэргүү американска агрессии тухай асуудал хаража үзэлгье хойшолуула ба «Корейдэ Хятадай арадай республикын хээн интервенци» гэдэг тухай асуудалыг зүбшэн хэлсэжэ эхилхэ гэнэн Франциин делегациин дурадхалыг политическ комитетэй декабриин 7-ной үдэрэй заседаниин эхиндэ зүбшэн хэлсэбэ.

Французска дурадхал дэмжэнэн Титын бүлэгэй ба Урда-Африканска Союзай түлөөлэгшэдэй үгэ хэлэбэ нэй түлөөлөр, энэ дурадхал голосо-вандэ табигдаба. Энэ дурадхалыг түлөө 42 голос үгтөө, 5 делегаци (СССР, УССР, БССР, Польша ба Чехословаки) буруушаажа голосо-валба, 4 делегаци (Индия, Индонези, Саудовско Аравн, Бирма) наһалаа бариба.

Голосованиин түлөөлөр үгэ хэлэ-хэн СССР-эй делегациин толгойлогшо А. Я. Вышинский хуулибуса шиндхэбэрлээ эсэргүү эрид протест мэдүүлхэн ба энээнине протоколдо тэмдэглэхы эринэн байна. Французска дурадхалыг түлөө голосо-вандэ табигдаба. Энэ дурадхалыг түлөө 42 голос үгтөө, 5 делегаци (СССР, УССР, БССР, Польша ба Чехословаки) буруушаажа голосо-валба, 4 делегаци (Индия, Индонези, Саудовско Аравн, Бирма) наһалаа бариба.

Тэрэнэй түлөөлөр комитетэй түрүүлэгшэ Арбеласэ «Корейдэ Хятадай арадай республикын арадай централна правительствын хээн интервенци» гэдэг тухай асуудал тушаа үгэ хэлэлгэ эхилээ гэжэ соносхохо.

Англин, Грециин, Чилин, Бразилин, Боливиин ба англо-американска лагерин бусад оруудай түлөөлэгшэд французска делегациин дурадхалыг дэмжэжэ үгэ хэлэбэ. Египетэй, Никарагуагай, Иракын, Иранай ба Сирийн түлөөлэгшэд Франциин делегациин дурадхал дэмжэбэ.

Дискуссини түлөөлөр, Советскэ Союзай делегациин толгойлогшо А. Я. Вышинский үгэ хэлэжэ, сул-ларашад тэрэнэй хэлхэн үгыг угаа эхэ анхаралтайгаар соносхо.

Үгынгөө эхиндэ, А. Я. Вышинский Чилин, Бразилин, Турциин ба бусад оруудай түлөөлэгшэдэй үгыг шүүмжлээ. «Корейдэ Хятадай арадай республикын арадай централна правительствын хээн интервенци» гэдэг тухай асуудалыг ээлжлээгүйгээр зүбшэн хэлсэхэ тушаа французска делегациин дурадхалыг тала баригшад хэлхэн үгын үндэлгүүг, зүршлэлдөөтэй, хуулибуса байһанин гүйсдөөр харуулаа.

Асуудалай удхань юуб гэхэдэ, США-гэй үүдхэнэн дайн корейскэ хахал арал дээрэ 5 нара хахад турса дотор үргэлжэлжэ байна гэжэ СССР-эй делегациин толгойлогшо хэлэбэ. Энэ асуудалай удхань юуб гэхэдэ, США-гэй хойнохоо нхор дүлнэгээр дахадаг олонхидой, энэ бузар дайнай эмхидхлээд ба гол үүдхлээд мүн болохо зарим гүрэнүүдэй оролсодог латино-американска болон хойто-атлантическа союзуудай дэмжэлгээр, наалтагүйгээр ба хэлхэлтгүйгээр США-гэй хэлхэ байгаа энэ зэбсэгтэ интервенци, энэ дээрмэдлгын довтолгыг зогсоохо ябадал болон гэжэ А. Я. Вышинский хэлэбэ.

Советскэ Союзай делегаци хадаа Корейдэхи американска зэбсэгтэ интервенцие зогсоохо тухай дурадхалнуудыг оруулаар үнн болоо гэжэ А. Я. Вышинский хануулба. Гэбэшье, тэдэ дурадхалнууд буруушаагдан байгаа, ушарын, США агрессивнэ түсбүүдээ бэлүүлжэ үргэлжлэхы эрмэлзлэн ба дайе Хятадай терроридо абаашажа эхилхэн байна. США-гэй зэбсэгтэ хүсүнүүд Хятад гүрэнэй эрьснүүдэ бүйлхэн, Тайван аралыг өөрингөө сэрэгэй база болгон тус арадай террористальна уһануудыг эзэмдэнэн, мүн Хятадай терроридо довтолжэ эхилхэн байна. Нүүлэй 2—3 нара соо Хятадай террористе США-гэй агаарай-сэрэгэй хүсүнүүдэй 91 дахин бомбодолоние тэмдгэлэн картые политическэ комитет-тэ табиха зуураа, США-гэй түлөөлэгшэ Даллес хадаа дээрэ дурсагдан баримтануудыг мэдэрхэ баат-тай болобо.

Хятада эсэргүү США-гэй агрессии тушаа Советскэ Союзай протестыг түрүшын ээлжэндэ зүбшэн хэлсэхэ шуухала байһанин А. Я. Вышинский харуулба. «Корейдэ Хита-

дай арадай республикын арадай централна правительствын хээн интервенци» гэдэг тухай асуудал хадаа Аюулгүйн Советтэ бүхы ноябрь нара соо хэлсэгдээ, тинн энэ болзрто тус асуудалай яарал-тай байһанин харагдаагүй. Энэ үгэ нэгэ ушар байдал үзэгдэбэ. Энэнь Корейдэ американска зэбсэгтэ довтолон оролгын буруу түрэлгэ болоно, энэ буруу түрэлгэ генерал Макарутүр бэлдхэнэн ба «бэллгэ хэтгэйгээр» бэлүүлхэн бай-на. Энэ «шэнэ юмэ» юу харуулаб гэхэдэ, американска зонхилхы нуюрууд ба тэдэнхээ дулданданг оруууд хадаа «ООН-эй сэрэгүүд» гэдэгтэ бута сохуулан сэрэгтэй авантюрист, хоро гени, гол гэмтэн генерал Макарутүр нуюрыг абарха гэжэ яарана. Тинхэ зуураа, Советскэ Союзай делегациин толгойлогшо хадаа «Нью-Йорк геральд три-бюн» газетын 1950 оной декабриин 6-най түрүү бэшэг соо хэлэгдэнэн мэдүүлгээ тус комитетэй анхарал хандуулаа. Тэрэ бэшэг соо ингэжэ хэлэгдэнэ: «Сэрэгтэй асари эхэ ал-дуу хээн ябадалаа зүбтүүлхэ гэжэ тон хэээр оролдожэ байгаа Макару-түр шата хадаа нэгэ миллион хүнтэй хитад сэрэгүүд Корейдэ гү, али Корей ошохо зэмдэа байна гэ-жэ мүнөө тоолоно. Гэбэшье, нүүл-лэй 3 неделлин байдалыг хараадаа абаа хаа, тинмэ тоодо этигэхэ ар-гагүй байна. Штабай сэрэгтэй ша-дабаридэ этигэхэнь баһал бэр-хэтэй болоо. Юуб гэхэдэ, тус шта-бай алдуунуудын баримтанууд бол-лон тагнуулай мэдээнүүдэ худха-жа бусаддуулаха ябадалаар үдэшг-дэнэ».

Зарим делегацинууд ямар нэгэн шууянта резолюцияр нинтын на-нал хуурахыг оролдоно гэжэ тэм-дэгдээд, А. Я. Вышинский ингэжэ мэдүүлбэ: энэ хадаа бузар зүйл гэшэ! Манай дурадхалыг буруу-шааһан ямаршье шиндхэбэрн аб-таһан байгаа хаа, энэ бузар зүйл-лэнь бүхы үнэн хүнүүд тодоор мэдэжэ абаха ба энээнине ямаршье бэхээр будан арилгажа шадахагүй.

Дэлхэйн шэнэ дайнай аюулыг зайлуулхын тула, американска зэбсэгтэ хүсүнүүдэй агрессивнэ ябуул-гануудыг зогсоохо шуухала гэжэ Советскэ Союзай делегациин тол-гойлогшо хэлэбэ. СССР-эй делега-циин резолюциин проект энээндэ шэглүүлэгдэнхэй. Хятада эсэргүү американска агрессии тухай асууда-лыг Аюулгүйн Советтэ дамжуу-лан үгэхыг резолюциин энэ проект хараална.

Ухаагааршье, нанал бодолоор-шье, үнэн зүб байдалааршье, үнэн тээшэ эрмэлзэлгээршье, 36 най-рамдал тээшэ эрмэлзэлгээршье, хани харилсаан тээшэ эрмэлзэл-гээршье зүб байжа шадаха-гүй французска дурадхал абахыг дурадхангүй байжа, ООН-ниин хүн-дэлэт гэжэ А. Я. Вышинский коми-тетэй гэшүүдыг уриалба.

А. Я. Вышинский үгэ хэлхэнэй түлөөлөр заседани хаагдаа.

КОРЕЯДЭХИ СОБЫТИНУУД

Арадай армин Главна командованиин мэдээсэлнүүд

Арадай арми ба хитадай ха-дуратан болбол сухариха бай-а американска болон урда-корейскэ сэрэгүүдэ бүхы фронтээр му-нжэ үргэлжлөө гэжэ Корейдэ арадай-демократическа респу-блик Ардай армин Главна командованиин декабриин 9-дэ 10-да дамжуулһан мэдээсэл соо хэлэгдэнэ.

Корейскэ Арадай армин частынууд дайсанай тылдэ ябуулгануудыг х

ПЕКИН, декабриин 9. (ТАСС). Хойто Корейдэ Синьхуа агент-вын корреспондентын дамжуу-най ёһоор, дайсанай тылдэ бай-Арадай армин частынууд ха-фронт дээрэ ябуулгануудыг х-байгаа Арадай армин часты-тай ба Хитадай хайндурата-отрядудтай нарын харилсаа-гаар ябажа, үргэн эхэ райо-ны, тэрэ тоодо олон городуд-лон тосхонуудыг сүлөөлөө Корейскэ арадай-демократич-еск республикын Арадай армин Гла-на командованиин декабриин 3-голилогдон мэдээсэл соо х-дэнэ.

Арадай армин частынууд К-вон провинцие бүхыдэнэ ш-сүлөөлөө, тэрэ тоодо Ич-он (Исен), Пхенган (Хейко), Ч-вонь (Теууген), Кымхона (К-Хван (Вай-Йо), Хванч-он (Кассен), Янгу (Йоко), Ка-хей (Кахей), Иньчжэ (Ринтей), Ян (Дзюйбо) уезднүүдэ, Тх-хонь (Исен) ба Чунхонь (И-сен) уезднүүдэй зарим хуби-нэ, рэшлэн дүрбэн бусад уездн-сүлөөлөө гэжэ мэдээсэл со-заагдана.

Хванхэ провинцида Арадай ар-мин частынууд 4 уезднүүд тэрэ тоодо Синьгэ (Синь-Кымхонь (Кинсен) ба Чун-хонь (Суйан) уезднүүдэ сүлөөл-бэ.

Урда Пхеньян провинцида А-радай армин частынууд Ян-хонь (Иотоку) уезд ба бусад райо-ны сүлөөлбэ. Кенги провинци-нэгэ уезд сүлөөлэгдөө.

Гэхэтэй хамта, Арадай ар-мин частынууд Синьгэ (Синь-Чунхонь (Сюисен), Пхен-он (Хейко), Хванч (Вай-Йо), Кым-он (Кинка), Янгу (Йоко), Ин-он (Ринтей), Хванчонь (Кассен), К-хен (Кахей) ба бусад городуд-сүлөөлхэн байна.

Эдэ районнуудыг сүлөөлхэ А-радай армин частынууд да-йсанай амиды хүсэндэ эхэ г-хоролтонуудыг ушаруулан, о-лолон тоото трофейнуудыг аба-байна.

Сүлөөлэгдэнэн районуудта Р-реган нотагай советүүд ба А-лай партиин нотагай органи-нууд ажал-абуулгааа нэр-гэнэ. Эдэ районуудай хүн зон А-ра-армин халуунхаар амарш-дайсанниг усадхаха хэрэгтэ э-хнтэйгээр туһална.

Харюусалгатай редактор орлогшо Ц. Б. БУДАЕВ

ПРАВДА
Союз
МОНГОЛ
УНЭН
1951 он

болбол 1951 ондо республи-
канска газетэнүүд: «Бурят-Монгольск-
Правда», «Бурят-Монголой Унэн»
«Агитаторай блокнот», городской
аймагай газетэнүүдтэ

ЗАХИЛ АБАЖА
ЭХИЛЭЭ
Захилгын түлбэрнүүд:

	жаа соо	6 нара сос	3 нара сос	1 нара сос
«Бурят-Монгольск- Правда»	60 тү.	30 тү.	15 тү.	5 тү.
«Бурят-Монголой Унэн»	60 тү.	30 тү.	15 тү.	5 тү.
«Агитаторай блокнот»	12 тү.	6 тү.	3 тү. 00 м.	1 тү. 00 м.
Городской газетэ	21 тү.	10 тү. 50 м.	5 тү. 25 м.	1 тү. 75 м.
Аймагай газетэ (жээлээ 52 дахин гарадаг)	7 тү. 80 м.	3 тү. 90 м.	1 тү. 95 м.	65 м.
Аймагай газетэ (жээлээ 104 дахин гарадаг)	45 тү. 60 м.	7 тү. 80 м.	3 тү. 90 м.	1 тү. 80 м.

Захилгыг Союзпечатиин таһагууд, почто, мүн фабрика ба завод-
бай, хураасалай газарнуудай ба элхи зургаануудай, совхозуудай ба т-
хозуудай нийтлэн түлөөлөгшө аба.

Захихаяа яарагты!